

Fonden for økologisk landbrug - Basisbudget 2017

Beløb i 1000 kr.	Ændrings- budget 2016	Basisbudget 2017	Relativ fordeling af B i %	Ændring A => B 100*(B- A)/A
Note	A	B	C	D

INDTÆGTER:

1 Overført fra forrige år	48.025	35.073	52,8	-27,0
2 Promillemidler	10.000	10.000	11,0	0,0
3 Særbevilling og anden indtægt	33.000	30.000	36,3	-9,1
4 Renter	-100	-100	-0,1	0,0

I. Indtægter i alt	90.925	74.973	100,0	-17,5
---------------------------	---------------	---------------	--------------	--------------

UDGIFTER:

Samlede tilskud fordelt på formål

Afsætningsfremme i alt	31.739	27.161	57,9	-14,4
Forskning og forsøg i alt	8.415	4.720	15,3	-43,9
Produktudvikling i alt	0	0	-	-
Rådgivning i alt	9.998	9.901	18,2	-1,0
Uddannelse i alt	746	589	1,4	-21,0
Sygdomsforebyggelse i alt	0	0	-	-
Sygdomsbekæmpelse i alt	0	0	-	-
Dyrevelværd i alt	282	0	0,5	-100,0
Kontrol i alt	0	0	-	-
Særlige foranstaltninger i alt	0	0	-	-
Medfinansiering af initiativer under EU-programmer i alt	3.652	2.027	6,7	-44,5

II. Udgifter til formål i alt	54.832	44.398	100,0	-19,0
--------------------------------------	---------------	---------------	--------------	--------------

5 Fondsadministration

6 Fondsadministration - særlig pulje	775	300	76,0	-61,3
7 Revision	145	145	14,2	0,0
8 Advokatbistand	30	30	2,9	0,0
9 Effektivurdering	60	60	5,9	0,0
Ekstern projektvurdering	0	0	-	-
10 Bestyrelses honorar/ befordringsgodtgørelse	10	10	1,0	0,0
Tab på debitorer	0	0	-	-

III. Administration i alt	1.020	545	100	-46,6
----------------------------------	--------------	------------	------------	--------------

IV. Udgifter i alt	55.852	44.943	100,0	-19,5
---------------------------	---------------	---------------	--------------	--------------

11 Overførsel til næste år	35.073	30.030	-	-14,4
Overførsel til næste år i pct. af årets udgift	62,8	66,8	-	6,4

Fonden for økologisk landbrug - Basisbudget 2017

Beløb i 1000 kr.	Ændrings- budget 2016	Basisbudget 2017	Relativ fordeling af B i %	Ændring A => B 100*(B- A)/A
Note	A	B	C	D

Supplerende oplysninger:

Samlede tilskud fordelt på tilskudsmodtagere

1 Økologisk Landsforening	21.335	19.627	44	-8,0
2 Landbrug & Fødevarer	8.239	7.277	16	-11,7
3 SEGES, Landbrug & Fødevarer	11.845	7.138	16	-39,7
4 Københavns Madhus	0	2.777	6	-
5 Producentsammenslutningen Fremme af Økologisk Kvalitets Svinekød (FØKS)	766	762	2	-0,5
6 Foreningen for Biodynamisk Jordbrug	274	568	1	107,3
7 Aarhus Universitet	783	538	1	-31,3
8 Agrologica	500	500	1	0,0
9 Producentsammenslutningen Bio Aus Dänemark	391	483	1	23,5
10 Organic by Nørskov / NewNordica ApS	0	483	1	-
11 Food from Denmark	0	483	1	-
12 Producentforeningen De Økologiske Gårdbutikker	300	450	1	50,0
13 SØRIS A/S	0	355	1	-
14 GartneriRådgivningen A/S	300	300	1	0,0
15 Danmarks Biavlerforening	298	257	1	-13,8
16 Producentsammenslutningen Økologi Nord	342	199	0	-41,8
17 Økologisk Rådgivning	0	172	0	-
18 Udviklingscenter for Husdyr på Friland	1.875	557	1	-70,3
19 Producentsammenslutningen Sønderjysk Økologi	0	515	1	-
20 NORM IVS	0	707	2	-
21 Børnehuset Bakkebo	0	250	1	-
- Producentforeningen Organic Denmark	1.400	0	-	-100,0
- Syddansk Økologi, Syddansk Kvæg	664	0	-	-100,0
- Københavns Universitet	508	0	-	-100,0
- Hans Henrik Thomsen	500	0	-	-100,0
- Naturmælk A.M.B.A	458	0	-	-100,0
- Thise Mejeri a.m.b.a	385	0	-	-100,0
- Landsforeningen Praktisk Økologi	329	0	-	-100,0
- Fonden Københavns Madhus	328	0	-	-100,0
- Danish Food & Trading Company ApS	280	0	-	-100,0
- Smag på Landskabet	267	0	-	-100,0
- Landmand Helge Bülow	240	0	-	-100,0
- Ostebørsen	234	0	-	-100,0
- Hegnsholt Hønseri	225	0	-	-100,0
- Seerupgaard Udvikling IVS	221	0	-	-100,0
- Havredal Praktiske Uddannelser	213	0	-	-100,0
- Økogårdene Skjern Enge	207	0	-	-100,0
- Lejre Grøntsagskonsortium	198	0	-	-100,0
- Blakgården v Janus Z. Sølvsten	196	0	-	-100,0
- Danmarks Tekniske Universitet	194	0	-	-100,0
- Comida Fødevarerådgivning A/S	175	0	-	-100,0
- Halkær Kro og Madhus	126	0	-	-100,0
- Kernegaarden Fejø	113	0	-	-100,0
- Landboforeningen Gefion/Økologisk rådgivning	62	0	-	-100,0
- Landboforening Syd	61	0	-	-100,0
V. I alt	54.832	44.398	100	-19,0

Fonden for økologisk landbrug - Basisbudget 2017

Seneste indsendte budget er det indsendte ændringsbudget for 2016.

Note 1. Der blev primo 2015 indgået en 4-årige økologiaftale 2015-2018 på i alt 120 mio. kr. Udmøntningen af puljerne for det første år af økologiaftalen er sket med virkning i 2016 dvs. tilskud til aktiviteter i 2016. Udmøntningen af aftalens 2. år (2016) er med afvikling af ansøgningsrunder i 2. halvår 2016 til gennemførelse af projekter i 2017. Midlerne er overført til Fonden i 2016 og indgår derfor i overførslen fra 2016 til 2017.

Note 2. Der er budgetteret med ordinære promillemidler på 10 mio. kr., jf. finanslovsforlaget for 2017.

Note 3. Der er budgetteret med en overførsel på 30 mio. kr. (år 3) fra NaturErhvervstyrelsen, som led i Økologiaftalen 2015-2018. Der er budgetteret med, at NaturErhvervstyrelsen overfører midlerne til Fonden i 2017. Udmøntningen af midlerne sker i efteråret 2017 og bevilges til projekter som gennemføres i 2018. De 30 mio. kr. indgår derfor i overførslen til næste år dvs. 2018.

Note 4. Som følge af forholdene på pengemarkedet forventes der negativt afkast af Fondens indestående likvider.

Note 5. Opgaverne vedrørende Fondens sekretariat og generelle omkostninger varetages af Landbrug & Fødevarer. Omkostningerne er budgetteret til 300 t.kr., som er finansieret af Landbrug & Fødevarer. Udgifter til generel fondsadministration er ikke finansieret af fondsmidler.

Note 6. Med hensyn til Økologiaftalen 2015 - 2018 er der indgået en aftale med NaturErhvervstyrelsen om, at op til 1 pct. af de afsatte midler kan bruges til administration af særpuljerne. I budgettet er der hensat et beløb til administration i løbet af bevillingsåret 2017 og i 2018.

Note 7. Der er budgetteret med 145 t.kr. til revisorbistand.

Note 8. Der er budgetteret med midler til advokatbistand vedr. kontrol med midlernes korrekte anvendelse.

Note 9. Der er afsat 60 t.kr. til gennemførelse af effektvurderinger af støttede projekter.

Note 10. Der er afsat 10 t.kr. til rejsegodtgørelse til bestyrelsesmedlemmer i forbindelse med bestyrelsesmøder.

Fonden for økologisk landbrug - Basisbudget 2017

Anvendelsen af midler fordelt efter hovedformål og tilskudsmodtager

Fonden for økologisk landbrug har for 2017 bevilget tilskud til projekter under fem puljer:

1. Fondens ordinære midler
2. Særlig pulje: Økologisk eksportfremme
3. Særlig pulje: National afsætningsfremme
4. Særlig pulje: Omlægning-, fastholdelses- og bæredygtighedstjek i primærsektoren
5. Særlig pulje: Køkkenomstilling

I tabel 1 - 5 på denne og de efterfølgende sider vises anvendelsen af midlerne fordelt på landbrugsstøttelovens hovedformål.

1. Fondens ordinære pulje

Beløb i 1.000 kr.	Ændringsbudget 2016	Basisbudget 2017	Relativ fordeling af B i %	Ændring A => B $100 \cdot (B-A)/A$ i %
	A	B	C	D
Samlede tilskud fordelt på formål				
1 Afsætningsfremme i alt	1.251	1.093	10	-12,6
2 Forskning og forsøg i alt	4.738	4.720	44	-0,4
3 Produktudvikling i alt	0	0	-	-
4 Rådgivning i alt	848	2.214	21	161,1
5 Uddannelse i alt	346	589	6	70,2
6 Sygdomsforebyggelse i alt	0	0	-	-
7 Sygdomsbekæmpelse i alt	0	0	-	-
8 Dyrevelfærd i alt	0	0	-	-
9 Kontrol i alt	0	0	-	-
10 Særlige foranstaltninger i alt	0	0	-	-
11 Medfinansiering af initiativer under EU-programmer i alt	3.652	2.027	19	-44,5
Tilskud til formål i alt	10.835	10.643	100	-1,8

Samlet tilskud fordelt på tilskudsmodtagere

1 Økologisk Landsforening	4.076	3.822	36	-6,2
2 SEGES, Landbrug & Fødevarer	3.727	2.827	27	-24,1
3 Aarhus Universitet	783	538	5	-31,3
4 Landbrug & Fødevarer	957	1.670	16	74,5
5 Udviklingscenter for Husdyr på Friland	0	557	5	-
6 Agrologica	500	500	5	0,0
7 GartneriRådgivningen A/S	300	300	3	0,0
8 Danmarks Biavlerforening	298	257	2	-13,8
9 Økologisk Rådgivning	0	172	2	-
- Danmarks Tekniske Universitet	194	0	-	-100,0
I alt	10.835	10.643	100	-2

Fonden for økologisk landbrug - Basisbudget 2017

Anvendelsen af midler fordelt efter hovedformål og tilskudsmodtager

2. Særlig pulje: Økologisk eksportfremme

Beløb i 1.000 kr.	Ændringsbudget 2016	Basisbudget 2017	Relativ fordeling af B i %	Ændring A => B 100*(B- A)/A i %
1.000 kr.	A	B	C	D

Samlede tilskud fordelt på formål

1 Afsætningsfremme i alt	16.266	9.124	100	-43,9
2 Forskning og forsøg i alt	0	0	-	-
3 Produktudvikling i alt	0	0	-	-
4 Rådgivning i alt	0	0	-	-
5 Uddannelse i alt	0	0	-	-
6 Sygdomsforebyggelse i alt	0	0	-	-
7 Sygdomsbekæmpelse i alt	0	0	-	-
8 Dyrevelfærd i alt	0	0	-	-
9 Kontrol i alt	0	0	-	-
10 Særlige foranstaltninger i alt	0	0	-	-
11 Medfinansiering af initiativer under EU- programmer i alt	0	0	-	-
Tilskud til formål i alt	16.266	9.124	100	-43,9

Samlet tilskud fordelt på tilskudsmodtagere

1 Økologisk Landsforening	9.345	5.020	55	-46,3
2 Landbrug & Fødevarer	4.465	2.655	29	-40,5
3 Producentensammenslutningen Bio Aus Dänemark	391	483	5	23,5
4 Organic by Nørskov / NewNordica ApS	0	483	5	-
5 Food from Denmark	0	483	5	-
- Producentforeningen Organic Denmark	1.400	0	-	-100,0
- Thise Mejeri a.m.b.a	385	0	-	-100,0
- Danish Food & Trading Company ApS	280	0	-	-100,0
I alt	16.266	9.124	100	-43,9

Fonden for økologisk landbrug - Basisbudget 2017

Anvendelsen af midler fordelt efter hovedformål og tilskudsmodtager

3. Særlig pulje: National Afsætningsfremme

Beløb i 1.000 kr.	Ændringsbudget 2016	Basisbudget 2017	Relativ fordeling af B i %	Ændring A => B 100*(B- A)/A i %
	A	B	C	D

Samlede tilskud fordelt på formål

1 Afsætningsfremme i alt	9.381	7.105	100	-24,3
2 Forskning og forsøg i alt	0	0	-	-
3 Produktudvikling i alt	0	0	-	-
4 Rådgivning i alt	0	0	-	-
5 Uddannelse i alt	400	0	-	-100,0
6 Sygdomsforebyggelse i alt	0	0	-	-
7 Sygdomsbekæmpelse i alt	0	0	-	-
8 Dyrevelfærd i alt	0	0	-	-
9 Kontrol i alt	0	0	-	-
10 Særlige foranstaltninger i alt	0	0	-	-
11 Medfinansiering af initiativer under EU- programmer i alt	0	0	-	-
Tilskud til formål i alt	9.781	7.105	100	-27

Samlet tilskud fordelt på tilskudsmodtagere

1 Økologisk Landsforening	4.800	4.150	58	-13,5
2 Landbrug & Fødevarer	1.600	1.097	15	-31,4
3 Producentensammenslutningen Fremme af Økologisk Kvalitets Svinekød (FØKS)	766	762	11	-0,5
4 Producentforeningen De Økologiske Gårdbutikker	0	450	6	-
5 SØRIS A/S	0	355	5	-
6 Foreningen for Biodynamisk Jordbrug	0	291	4	-
- SEGES	995	0	-	-100,0
- Københavns Universitet	508	0	-	-100,0
- Naturmælk A.M.B.A	458	0	-	-100,0
- Landsforeningen Praktisk Økologi	329	0	-	-100,0
- Udviklingscenter for husdyr på Friland	325	0	-	-100,0
I alt	9.781	7.105	100	-27,4

Fonden for økologisk landbrug - Basisbudget 2017

Anvendelsen af midler fordelt efter hovedformål og tilskudsmodtager

4. Særlig pulje: Omlægning-, fastholdelses- og bæredygtighedstjek i primærsektoren

Beløb i 1.000 kr.	Ændringsbudget 2016	Basisbudget 2017	Relativ fordeling af B i %	Ændring A => B 100*(B- A)/A i %
	A	B	C	D

Samlede tilskud fordelt på formål

1 Afsætningsfremme i alt	0	0	-	-
2 Forskning og forsøg i alt	0	0	-	-
3 Produktudvikling i alt	0	0	-	-
4 Rådgivning i alt	9.150	7.687	100	-16,0
5 Uddannelse i alt	0	0	-	-
6 Sygdomsforebyggelse i alt	0	0	-	-
7 Sygdomsbekæmpelse i alt	0	0	-	-
8 Dyrevelfærd i alt	0	0	-	-
9 Kontrol i alt	0	0	-	-
10 Særlige foranstaltninger i alt	0	0	-	-
11 Medfinansiering af initiativer under EU-programmer i alt	0	0	-	-
Tilskud til formål i alt	9.150	7.687	100	-16

Samlede tilskud fordelt på tilskudsmodtagere

1 SEGES, Landbrug & Fødevarer	5.056	4.311	56	-14,7
2 Økologisk Landsforening	2.814	2.385	31	-15,2
3 Producentsammenslutningen Sønderjysk Økologi	0	515	7	-
4 Foreningen for Biodynamisk Jordbrug	274	277	4	1,1
5 Producentsammenslutningen Økologi Nord	342	199	3	-41,8
- Syddansk Kvæg, Syddansk Økologi	664	0	-	-100,0
I alt	9.150	7.687	100	-16

Fonden for økologisk landbrug - Basisbudget 2017

Anvendelsen af midler fordelt efter hovedformål og tilskudsmodtager

5. Særlig pulje: Køkkenomstilling

Beløb i 1.000 kr.	Ændringsbudget 2016	Basisbudget 2017	Relativ fordeling af B i %	Ændring A => B 100*(B- A)/A i %
	A	B	C	D

Samlede tilskud fordelt på formål

1 Afsætningsfremme i alt	0	9.839	100	-
2 Forskning og forsøg i alt	0	0	-	-
3 Produktudvikling i alt	0	0	-	-
4 Rådgivning i alt	0	0	-	-
5 Uddannelse i alt	0	0	-	-
6 Sygdomsforebyggelse i alt	0	0	-	-
7 Sygdomsbekæmpelse i alt	0	0	-	-
8 Dyrevelfærd i alt	0	0	-	-
9 Kontrol i alt	0	0	-	-
10 Særlige foranstaltninger i alt	0	0	-	-
11 Medfinansiering af initiativer under EU- programmer i alt	0	0	-	-
Tilskud til formål i alt	0	9.839	100	-

Samlede tilskud fordelt på tilskudsmodtagere

1 Økologisk Landsforening	0	4.250	43	-
2 Københavns Madhus	0	2.777	28	-
3 Landbrug & Fødevarer	0	1.855	19	-
4 NORM IVS	0	707	7	-
5 Børnehuset Bakkebo	0	250	3	-
I alt	0	9.839	100	-

Fonden for økologisk landbrug - Basisbudget 2017

Anvendelsen af midler fordelt efter hovedformål og tilskudsmodtager

Særlig pulje: Udvikling af økologisk svineproduktion

Beløb i 1.000 kr.	Ændringsbudget 2016	Basisbudget 2017	Relativ fordeling af B i %	Ændring A => B 100*(B- A)/A i %
	A	B	C	D

Samlede tilskud fordelt på formål

1 Afsætningsfremme i alt	0	0	-	-
2 Forskning og forsøg i alt	3.455	0	-	-100,0
3 Produktudvikling i alt	0	0	-	-
4 Rådgivning i alt	0	0	-	-
5 Uddannelse i alt	0	0	-	-
6 Sygdomsforebyggelse i alt	0	0	-	-
7 Sygdomsbekæmpelse i alt	0	0	-	-
8 Dyrevelfærd i alt	282	0	-	-100,0
9 Kontrol i alt	0	0	-	-
10 Særlige foranstaltninger i alt	0	0	-	-
11 Medfinansiering af initiativer under EU-programmer i alt	0	0	-	-
Tilskud til formål i alt	3.737	0	0	-100

Samlede tilskud fordelt på tilskudsmodtagere

- SEGES	1.767	0	-	-100,0
- Udviklingscenter for Husdyr på Friland	1.470	0	-	-100,0
- Hans Henrik Thomsen	500	0	-	-100,0
I alt	3.737	0	0	-100

Fonden for økologisk landbrug - Basisbudget 2017

Anvendelsen af midler fordelt efter hovedformål og tilskudsmodtager

Særlig pulje: Grønne ildsjæle for lokal afsætning

Beløb i 1.000 kr.	Ændringsbudget 2016	Basisbudget 2017	Relativ fordeling af B i %	Ændring A => B 100*(B- A)/A i %
	A	B	C	D

Samlede tilskud fordelt på formål

1 Afsætningsfremme i alt	3.766	0	-	-100,0
2 Forskning og forsøg i alt	222	0	-	-100,0
3 Produktudvikling i alt	0	0	-	-
4 Rådgivning i alt	0	0	-	-
5 Uddannelse i alt	0	0	-	-
6 Sygdomsforebyggelse i alt	0	0	-	-
7 Sygdomsbekæmpelse i alt	0	0	-	-
8 Dyrevelfærd i alt	0	0	-	-
9 Kontrol i alt	0	0	-	-
10 Særlige foranstaltninger i alt	0	0	-	-
11 Medfinansiering af initiativer under EU-programmer i alt	0	0	-	-
Tilskud til formål i alt	3.988	0	0	-100

Samlede tilskud fordelt på tilskudsmodtagere

- Fonden Københavns Madhus	328	0	-	-100,0
- Økologisk Landsforening Producentforeningen "De Økologiske Gårdbutikker"	300	0	-	-100,0
- SEGES	300	0	-	-100,0
- Foreningen Smag på Landskabet	267	0	-	-100,0
- Landmand Helge Bülow	240	0	-	-100,0
- Ostebørsen	234	0	-	-100,0
- Hegnsholt Hønseri	225	0	-	-100,0
- Seerupgaard Udvikling	221	0	-	-100,0
- Havredal Praktiske Uddannelser	213	0	-	-100,0
- Økogårdene Skjern Enge	207	0	-	-100,0
- Løjre Grøntsagskonsortium	198	0	-	-100,0
- Blakgården v Janus Z. Sølvsten	196	0	-	-100,0
- Comida Fødevarerådgivning	175	0	-	-100,0
- Landbrug & Fødevarer	142	0	-	-100,0
- Halkær Kro og Madhus	126	0	-	-100,0
- Kernegaarden Fejø	113	0	-	-100,0
- Udviklingscenter for Husdyr på Friland	80	0	-	-100,0
- Landboforeningen Gefion	62	0	-	-100,0
- Landboforening Syd	61	0	-	-100,0
I alt	3.988	0	0	-100

Fonden for økologisk landbrug - Basisbudget 2017

Anvendelsen af midler fordelt efter hovedformål og tilskudsmodtager

Særlig pulje: Afsætningsindsats for økologiske produkter

Beløb i 1.000 kr.	Ændringsbudget 2016	Basisbudget 2017	Relativ fordeling af B i %	Ændring A => B 100*(B- A)/A i %
	A	B	C	D

Samlede tilskud fordelt på formål

1 Afsætningsfremme i alt	1.075	0	100	-100,0
2 Forskning og forsøg i alt	0	0	-	-
3 Produktudvikling i alt	0	0	-	-
4 Rådgivning i alt	0	0	-	-
5 Uddannelse i alt	0	0	-	-
6 Sygdomsforebyggelse i alt	0	0	-	-
7 Sygdomsbekæmpelse i alt	0	0	-	-
8 Dyrevelfærd i alt	0	0	-	-
9 Kontrol i alt	0	0	-	-
10 Særlige foranstaltninger i alt	0	0	-	-
11 Medfinansiering af initiativer under EU- programmer i alt	0	0	-	-
Tilskud til formål i alt	1.075	0	100	-100

Samlet tilskud fordelt på tilskudsmodtagere

- Landbrug & Fødevarer	1.075	0	100	-100,0
I alt	1.075	0	100	-100

Alle puljer i alt	54.832	44.398		-19
--------------------------	---------------	---------------	--	------------

Supplerende oplysninger - Basisbudget 2017

1. Fondens ordinære pulje

Beløb i 1000 kr.	Ændrings- budget 2016 (senest indsendte)	Budget 2017	Specifikation af anvendt statsstøtteregele
Note			

VI. Aktiviteter fordelt på tilskudsmodtagere

Økologisk Landsforening i alt	4.076	3.822	
Medfinansiering af initiativer under EU-programmer			
1 Forstærket klimaindsats i økologisk landbrug	350	350	
2 Dyrkningssikkerhed og strategi i økologisk vinterraps		300	
3 Nyt efterafgrødekoncept med økonomisk gevinst	300	300	
4 Kompost – en central del af indfasning af alternativer til konventionel husdyrgødning	-	250	
- Optimering af grovfoderudbytte hos økologiske mælkeproducenter	400	-	
- Stabile udbytter af økologisk vinterraps	300	-	
- Mere græs til køer i store besætninger	250	-	
Medfinansiering af initiativer under EU-programmer i alt	1.600	1.200	
Forskning og forsøg			
5 Carbon-Farm – Kulstofdyrkning i landbruget	-	450	§4
6 Afræsning med kalve i økologiske malkekvægsbesætninger uden parasitter	-	400	§4
7 Den alsidige fjerkræbedrift - robust sædskifte med grovfoder og selvforsyning med protein	350	350	§4
8 Nedsat metan fra malkekøer fodret med økologisk dyrket oregano (MET-ANO)	-	213	§4
9 Flere sunde og bitre grønsager til foodservice sektoren og forbrugeren (Bitter-Sund) (tidligere Nyt økologisk sortiment af bitre kål og rodfrugter med sundhedsmæssig signifikant effekt)	199	124	§4
- Lyngflis som strøelses- og rodemateriale til svin	250	-	
- National strategi for øgede udbytter i økologiske afgrøder	250	-	
- Innovative økologiske dyrkningssystemer - Økologi i sporet (ØKOSPOR)	237	-	
Forskning og forsøg i alt	1.286	1.537	
Afsætningsfremme			
10 Økologi i store gryder – øko-oplysning til køkkenfagfolk	-	300	§6
- Nye veje til viden om økologi	400	-	
- Viden der flytter - foodservice	240	-	
Afsætningsfremme i alt	640	300	
Rådgivning			
11 Flere økologiske biogasanlæg for bedre økonomi og mindre miljøbelastning	300	300	§2
12 Næringsstofforsyning til højere udbytter (NutHY)	-	250	§2
13 I gang for en million	-	235	§2
- Fakta om økologisk æg- og slagtekyllingeproduktion	250	-	
Rådgivning i alt	550	785	

Supplerende oplysninger - Basisbudget 2017

1. Fondens ordinære pulje

Beløb i 1000 kr.	Ændrings- budget 2016 (senest indsendte)	Budget 2017	Specifikation af anvendt statsstøtteregele
Note			
SEGES, Landbrug & Fødevarer i alt	3.727	2.827	
Medfinansiering af initiativer under EU-programmer			
14 Forsøgsviden om økologisk kløvergræsproduktion	450	527	
15 Høj mælkeydelse hos øko-køer på nærproduceret foder	-	300	
- Næringsstofferne retur til markerne – køreplan og aktion	400	-	
- Styrket konkurrenceevne i økologisk mælkeproduktion	380	-	
- Strategisk bæredygtig udvikling på økologiske bedrifter	299	-	
- Differentieret avl af økologiske grise	164	-	
- Afskallet havre til økologiske husdyr	154	-	
- Øget selvforsyning med økologisk proteinfoder baseret på foderkål	112	-	
- Sunde maver - sunde grise	93	-	
Medfinansiering af initiativer under EU-programmer i alt	2.052	827	
Forskning og forsøg			
16 Rødkløver – en sikker kvælstofgødning	300	500	§4
17 Solsikker- dyrkning under danske forhold	-	300	§4
18 Græsmarksurters betydning for ægkvaliteten	200	200	§4
- Afskallet havre til økologiske husdyr	500	-	
- Optimering af mekanisk ukrudtsbekæmpelse (Optimek)	336	-	
- National strategi for øgede udbytter i økologiske afgrøder	250	-	
- Økologiske markforsøg - højere udbytter og mere robust produktion i kløvergræs og vårsæd	89	-	
Forskning og forsøg i alt	1.675	1.000	
Rådgivning			
19 Viden til alle - Økologi-Kongres 2017	-	650	§6
20 Den store Økologiske Markdag I og II	-	350	§2
Rådgivning i alt	0	1.000	
Aarhus Universitet i alt	783	538	
Forskning og forsøg			
21 Økologisk mælk med mere dyrevelfærd	-	271	§4
22 G x E mellem økologiske og konventionelle systemer	200	267	§4
- Hvordan kan grise født med charme få sunde tarme?	583	-	
Forskning og forsøg i alt	783	538	

Supplerende oplysninger - Basisbudget 2017

1. Fondens ordinære pulje

Beløb i 1000 kr.	Ændrings- budget 2016 (senest indsendte)	Budget 2017	Specifikation af anvendt statsstøtteregele
Note			
Landbrug & Fødevarer i alt	957	1.670	
Afsætningsfremme			
23 Studerende som økologiambassadører – Økologiske Food Fighters	-	400	§6
24 Øko-battles på erhvervs- og landbrugsskoler	-	393	§6
- Mere dialog i kæden – styrket dialog og samarbejde i foodservicekæden	310	-	
- Økologiske Køkkenroser	201	-	
- Øko-opkvalificering af indkøbere fra nøglemarkeder	100	-	
Afsætningsfremme i alt	611	793	
Uddannelse			
25 Økologi i gymnasiet – tværfagligt læremiddel	-	431	§6
26 Økologisk inspirationsbørs for unge landmænd		158	§2
- Få styr på økologien - læremiddel 7. - 9. klasse	346	-	
Uddannelse i alt	346	589	
Forskning og forsøg			
27 Økologisk kanin i landbruget og til forbrugeren	-	288	§4
Forskning og forsøg i alt	0	288	
Udviklingscenter for Husdyr på Friland i alt	0	557	
Forskning og forsøg			
28 Brug af lokalbedøvelse ved kastration af grise i faremark	-	285	§4
29 Udstyr til fravænningsgrise – Vintersæsonen	-	272	§4
Forskning og forsøg i alt	0	557	
Agrologica i alt	500	500	
Forskning og forsøg			
30 POPkorn (Udvikling af populationer af korn)	500	500	§4
Forskning og forsøg i alt	500	500	
GartneriRådgivningen i alt	300	300	
Forskning og forsøg			
31 Robuste sorter af æbler og pærer til økologisk dyrkning	300	300	§4
Forskning og forsøg i alt	300	300	

Supplerende oplysninger - Basisbudget 2017

1. Fondens ordinære pulje

Beløb i 1000 kr.	Ændrings- budget 2016 (senest indsendte)	Budget 2017	Specifikation af anvendt statsstøtterege
Note			
Danmarks Biavlerforening i alt	298	257	
Rådgivning			
32 Nye muligheder – Mere økologisk honning	298	257	§2
Rådgivning i alt	298	257	
Økologisk Rådgivning i alt	0	172	
Rådgivning			
33 Kan vi få kortlagt rodokrudtet via foto og digital- billedbehandling	-	172	§2
Rådgivning i alt	0	172	
Danmarks Tekniske Universitet i alt	194	0	
Forskning og forsøg			
- Kortlægning af smitte med Campylobacter hos økologiske slagtekyllinger	194	-	
Forskning og forsøg i alt	194	0	
Puljen i alt	10.835	10.643	

Supplerende oplysninger - Basisbudget 2017

2. Særlig pulje: Økologisk eksportfremme

Beløb i 1000 kr.	Ændrings- budget 2016 (senest indsendte)	Budget 2017	Specifikation af anvendt statsstøtteregele
Note			

VI. Aktiviteter fordelt på tilskudsmodtagere

Økologisk Landsforening i alt	9.345	5.020	
--------------------------------------	--------------	--------------	--

Afsætningsfremme

1	BioFach 2017 - Markant fælles økologieksponeering på verdens største økologimesse	-	2.413	DMG
2	Skub i den økologiske fødevarer eksport - Organic Export Academy 2017	-	869	§6
3	'Øko-dannelse' i svensk og norsk detailhandel	-	676	§6
4	Nordic Organic Food Fair 2017 – Nordisk øko-messe for SMV'er	-	579	DMG
5	PLMA 2017 – Løft af økologisk eksport via 100% økologisk fællesstand	-	483	DMG
-	Internationale messer 2016-Eksponeering på økologisk fællesstand	3.750	-	
-	Organic Export Academy	2.000	-	
-	Øget økologisk vækst i foodservice-sektoren på det tyske marked i 2016	1.133	-	
-	Inspiration til økologisk vækst på eksportmarkeder 2016	1.000	-	
-	Branding af Den danske Økologi-model på eksportmarkeder	970	-	
-	Internationale presseture til verdens førende økologination	492	-	
	Afsætningsfremme i alt	9.345	5.020	

Landbrug & Fødevarer i alt

		4.465	2.655	
	Afsætningsfremme			
6	Deltagelse og markedsføring af økologiske fødevarer på ANUGA i Köln	-	965	DMG
7	Foodserviceindsats på nærmarkeder – Tyskland og Sverige	-	917	DMG
8	Deltagelse og markedsføring af økologiske fødevarer på BioFach 2017 i Shanghai	-	483	DMG
9	Udvikling af økologi til Finland	-	290	DMG
-	Deltagelse og markedsføring af økologiske fødevarer på SIAL 2016, Paris	722	-	
-	Deltagelse og markedsføring til den svenske foodservice sektor på GastroNord i Stockholm 2016	710	-	
-	Deltagelse og markedsføring af økologiske fødevarer på BioFach 2016 i Shanghai	652	-	
-	Foodserviceindsats på nøglemarkeder - Tyskland	505	-	
-	Markedsadgang og muligheder for økologiekspert til nye markeder i Asien	495	-	
-	Opkvalificeret til Frankrig – muligheder for økologisk eksport til det franske marked	364	-	
-	Foodserviceindsats på nøglemarkeder - Sverige	363	-	
-	Opkvalificeret til Kina - muligheder for økologisk eksport til det kinesiske marked	354	-	
-	Økologiske nøglemarkeder - markedsdata og bearbejdning	300	-	
	Afsætningsfremme i alt	4.465	2.655	

Supplerende oplysninger - Basisbudget 2017

2. Særlig pulje: Økologisk eksportfremme

Beløb i 1000 kr.	Ændrings- budget 2016 (senest indsendte)	Budget 2017	Specifikation af anvendt statsstøtterege
Producersammenslutningen Bio Aus Dänemark	391	483	
Afsætningsfremme			
10 Anuga 2017 – en målrettet indsats overfor eksisterende og oprøvede afsætningskanaler i Tyskland	-	483	DMG
- Eksport af danske økologiske fødevarer til Japan	391	-	
Afsætningsfremme i alt	391	483	
Organic by Nørskov / NewNordica ApS			
	-	483	
Afsætningsfremme			
11 Dansk Økologisk Fællesstand på Internationale Grüne Woche 2017, 20-29 januar 2017	-	483	DMG
Afsætningsfremme i alt	-	483	
Food from Denmark			
	-	483	
Afsætningsfremme			
12 Markedsføring af økologisk private label på verdens største private label messe i Amsterdam 16.-17. maj 2017	-	483	DMG
Afsætningsfremme i alt	-	483	
Producentforeningen Organic Denmark i alt			
	1.400	0	
Afsætningsfremme			
- Udnyttelse af momentum: Fokus på øget økologisk eksport til Holland	900	-	
- Bane vejen for afsætning af økologiske varer til Dubai	500	-	
Afsætningsfremme i alt	1.400	0	
Thise Mejeri a.m.b.a			
	385	0	
Afsætningsfremme			
- Eksport af mælkepulverbaserede produktioer til Kina	385	-	
Afsætningsfremme i alt	385	0	
Danish Food & Trading Company ApS i alt			
	280	0	
Afsætningsfremme			
- Eksport af økologiske rodfrugter til Tyskland	280	-	
Afsætningsfremme i alt	280	0	
Puljen i alt	16.266	9.124	

Supplerende oplysninger - Basisbudget 2017

3. Særlig pulje: National afsætningsfremme

Beløb i 1000 kr.	Ændrings- budget 2016 (senest indsendte)	Budget 2017	Specifikation af anvendt statsstøtteregele
Note			

VI. Aktiviteter fordelt på tilskudsmodtagere

Økologisk Landsforening i alt	4.800	4.150	
Afsætningsfremme			
1 Økologisk Høstmarked 2017	-	1.800	§6
2 Øget vækst via Det Økologiske Spisemærke	-	1.050	§6
3 Øko boost i detailhandlen	-	800	§6
4 Økodag 2017	-	500	§6
- Økologisk vækst i detailhandlen	1.950	-	
- Økologisk Høstmarked 2016	1.300	-	
- Mere viden og inspiration til detailhandlens ansatte	650	-	
- Generation Ø	500	-	
- Økodag 2016	400	-	
Afsætningsfremme i alt	4.800	4.150	
Landbrug & Fødevarer i alt			
Landbrug & Fødevarer i alt	1.600	1.097	
Afsætningsfremme			
5 Økologi i Horeca	-	400	§6
6 Dialog i kæden	-	697	§6
- Studerende som fødevareambassadører – Økologiske Food Fighters	500	-	
- Økologisk kød i detailhandlen – fra værdioplevelse til mersalg	400	-	
- Øko-battles – vi skal slå et slag for økologien på erhvervsuddannelserne	300	-	
Afsætningsfremme i alt	1.200	1.097	
Uddannelse			
- Økologi med smag, sundhed og glæde - Læremiddel til madkundskab i grundskolen	400	-	
Uddannelse i alt	400	0	
Producentsammenslutningen Fremme af Økologisk Kvalitets Svinekød (FØKS) i alt			
Producentsammenslutningen Fremme af Økologisk Kvalitets Svinekød (FØKS) i alt		762	
Afsætningsfremme			
7 Sofari 2017 – mere øko-gris i indkøbskurven	-	762	§6
- Sofari 2016 – mere økologisk grisekød til danskerne	766	-	
Afsætningsfremme i alt	766	762	

Supplerende oplysninger - Basisbudget 2017

3. Særlig pulje: National afsætningsfremme

Beløb i 1000 kr.	Ændrings- budget 2016 (senest indsendte)	Budget 2017	Specifikation af anvendt statsstøtterege
Note			
De Økologiske Gårdbutikker	0	450	
Afsætningsfremme			
8 Akademi for lokal, direkte afsætning for gårdbutikker og mikroproducenter.	-	450	§6
Afsætningsfremme i alt	0	450	
SØRIS A/S	0	355	
Afsætningsfremme			
9 Samarbejdsmodel for afsætning af økologiske grøntsager fra mindre økologiske avlere	-	355	DMG
Afsætningsfremme i alt	0	355	
Foreningen for Biodynamisk Jordbrug	0	291	
Afsætningsfremme			
10 Biodynamiske råvarer til gastronomien	-	291	§6
Afsætningsfremme i alt	0	291	
SEGES i alt	995	0	
Afsætningsfremme			
- Fremme af afsætning af bæredygtige, økologiske produkter	995	-	
Afsætningsfremme i alt	995	0	
Københavns Universitet i alt	508	0	
Afsætningsfremme			
- Det er dyrere at spise økologi – fup eller fakta?	508	-	
Afsætningsfremme i alt	508	0	
Naturmælk A.M.B.A i alt	458	0	
Afsætningsfremme			
- "BiLand - Landet med mælk og honning"	458	-	
Afsætningsfremme af økologisk mælk og honning			
Afsætningsfremme i alt	458	0	

Supplerende oplysninger - Basisbudget 2017

3. Særlig pulje: National afsætningsfremme

Note	Beløb i 1000 kr.	Ændringsbudget 2016 (senest indsendte)	Budget 2017	Specifikation af anvendt statsstøtterege
	Landsforeningen Praktisk Økologi i alt	329	0	
	Afsætningsfremme			
	- Økologiske undervisningsmaterialer til lokale økologiske ildsjæle	329	-	
	Afsætningsfremme i alt	329	0	
	Udviklingscenter for Husdyr på Friland i alt	325	0	
	Afsætningsfremme			
	- Udbredelse og afsætning af økologiske produkter fra mindre landbrug	325	-	
	Afsætningsfremme i alt	325	0	
	Puljen i alt	9.526	7.105	

Supplerende oplysninger - Basisbudget 2017

4. Særlig pulje: Omlægning-, fastholdelses- og bæredygtighedstjek i primærsektoren

Beløb i 1000 kr.	Ændrings- budget 2016 (senest indsendte)	Budget 2017	Specifikation af anvendt statsstøtteregele
Note			

VI. Aktiviteter fordelt på tilskudsmodtagere

SEGES, Landbrug & Fødevarer i alt	5.056	4.311	
Rådgivning			
1 Omlægningstjek - udvikling af den den økologiske produktion	-	3.811	§2 og §3
2 Bæredygtighedstjek 2017 på økologiske bedrifter	-	500	§3
- Omlægningstjek med forankring i den lokale rådgivning	3.556	-	
- Bæredygtighedstjek på økologiske bedrifter	1.500	-	
Rådgivning i alt	5.056	4.311	
Økologisk Landsforening i alt	2.814	2.385	
Rådgivning			
3 Omlægningstjek – for mere og bedre økologi	-	2.385	§2 og §3
- Målrettede omlægningstjek	2.814	-	
Rådgivning i alt	2.814	2.385	
Producentsammenslutningen Sønderjysk Økologi i alt	342	515	
Rådgivning			
4 Øget økologi i Syddanmark med omlægningstjek	-	515	§2 og §3
- Fart på økologien i Nordjylland – tag et økologitjek!	342	-	
Rådgivning i alt	342	515	
Foreningen for Biodynamisk Jordbrug i alt	274	277	
Rådgivning			
5 Biodynamiske omlægningstjek/udviklingstjek	-	277	§3
- Biodynamiske omlægning- og bæredygtighedstjeks	274	-	
Rådgivning i alt	274	277	
Producentsammenslutningen Økologi Nord i alt	342	199	
Rådgivning			
6 Økologi - noget for dig?	-	199	§2 og §3
- Fart på økologien i Nordjylland – tag et økologitjek!	342	-	
Rådgivning i alt	342	199	
Syddansk Kvæg, Syddansk Økologi i alt	664	0	
Rådgivning			
- Mere økologi og øget diversitet hos primærproducenter	664	-	
Rådgivning i alt	664	0	
Puljen i alt	8.828	7.687	

Supplerende oplysninger - Basisbudget 2017

Særlig pulje: Køkkenomstilling

Beløb i 1000 kr.	Ændrings- budget 2016 (senest indsendte)	Budget 2017	Specifikation af anvendt statsstøtteregele
Note			

VI. Aktiviteter fordelt på tilskudsmodtagere

Økologisk Landsforening i alt	0	4.250	
Afsætningsfremme			
1 Forretningsmæssig succes med økologi på menuen	-	1.589	§6
2 Nøglepersoner som katalysatorer for øget omlægning i storkøkkener	-	1.184	§6
3 Mere viden, mere afsætning	-	977	§6
4 Økologi på menuen	-	500	§6
Afsætningsfremme i alt	0	4.250	
Københavns Madhus i alt	0	2.777	
Afsætningsfremme			
5 Økoløft Horsens - 18 plejehjem	-	1.574	ej statsstøtte
6 Økoløft beslutningsgrundlag for køkkenomlægninger	-	500	ej statsstøtte
7 Økoløft Ærø – Plejehjem og Færger	-	417	ej statsstøtte
8 Økoløft VIA UC – 3 ungdomskantiner	-	286	ej statsstøtte
Afsætningsfremme i alt	0	2.777	
Landbrug & Fødevarer i alt	0	1.855	
Afsætningsfremme			
9 Økologisk køkkenomlægningstjek	-	808	§6
10 Økologi i Horeca 2: inspiration til hoteller, restauranter, cafeer og fastfood	-	500	§6
11 Økologiske sæson- og kødredskaber	-	289	§6
12 Økologiske Køkkenroser	-	258	§6
Afsætningsfremme i alt	0	1.855	
NORM IVS i alt	-	707	
Afsætningsfremme			
13 Økologisk omlægning på efterskoler: Råvarer, drift og tanke	-	707	DMG + §6
Afsætningsfremme i alt	-	707	
Børnehuset Bakkebo i alt	-	250	
Afsætningsfremme			
14 Start tidligt - Økologi for de 0-6 årige	-	250	ej statsstøtte
Afsætningsfremme i alt	-	250	
Puljen i alt	0	9.839	

Supplerende oplysninger - Basisbudget 2017

Særlig pulje: Afsætningsindsats for økologiske produkter

Beløb i 1000 kr. Note	Ændrings- budget 2016 (senest indsendte)	Budget 2017	Specifikation af anvendt statsstøtterege
--------------------------	---	-------------	--

VI. Aktiviteter fordelt på tilskudsmodtagere

Landbrug & Fødevarer i alt	1.075	0	
Afsætningsfremme			
- Dansk økoeksport til Kina via netværk og vidensdeling	1.075	-	
Afsætningsfremme i alt	1.075	0	
Puljen i alt	1.075	0	

Supplerende oplysninger - Basisbudget 2017

Særlig pulje: Udvikling af økologisk svineproduktion

Beløb i 1000 kr.	Ændrings- budget 2016 (senest indsendte)	Budget 2017	Specifikation af anvendt statsstøtteregele
Note			

VI. Aktiviteter fordelt på tilskudsmodtagere

SEGES i alt	1.767	0
--------------------	--------------	----------

Forskning og forsøg

- Styrket beslutningsgrundlag og dyrevelfærd i økologisk svineavl	1.140	-
- Fremtidens produktionssystem: Økologiske slagtesvin henter foderet i marken (Marksvin)	491	-
- Sæt retning på avl til økologisk svineproduktion	136	-

Forskning og forsøg i alt	1.767	0
----------------------------------	--------------	----------

Udviklingscenter for Husdyr på Friland i alt	1.470	0
---	--------------	----------

Forskning og forsøg

- Bedre stalde til økologiske slagtesvin	782	-
- Udstyr til fravænningsgrise på friland	406	-

Forskning og forsøg i alt	1.188	0
----------------------------------	--------------	----------

Dyrevelfærd

- Udstyr til bedøvelse ved kastration i faremark	282	-
--	-----	---

Dyrevelfærd i alt	282	0
--------------------------	------------	----------

Hans Henrik Thomsen i alt	500	0
----------------------------------	------------	----------

Forskning og forsøg

- Mobil slagtesvinestald til storflokkede – MOBILECOPIG	500	-
---	-----	---

Forskning og forsøg i alt	500	0
----------------------------------	------------	----------

Puljen i alt	3.737	0
---------------------	--------------	----------

Supplerende oplysninger - Basisbudget 2017

Særlig pulje: Grønne ildsjæle for lokal afsætning

Beløb i 1000 kr.	Ændrings-budget 2016 (senest indsendte)	Budget 2017	Specifikation af anvendt statsstøtteregele
Note			

VI. Aktiviteter fordelt på tilskudsmodtagere

Fonden Københavns Madhus i alt	328	0	
Afsætningsfremme			
- Udvikling af nye lokale veje for økologisk kødudbud til offentlige køkkener	328	-	
Afsætningsfremme i alt	328	0	
Økologisk Landsforening i alt	300	0	
Afsætningsfremme			
- Guide for afsætning af kød fra økologiske græsningslaug	300	-	
Afsætningsfremme i alt	300	0	
De Økologiske Gårdbutikker i alt	300	0	
Afsætningsfremme			
- Giv forbrugerne nye muligheder for at finde vej til lokal økologi	300	-	
Afsætningsfremme i alt	300	0	
SEGES i alt	300	0	
Afsætningsfremme			
- Lokale, økologiske produkter fra de danske nationalparker	300	-	
Afsætningsfremme i alt	300	0	
Foreningen Smag på Landskabet	267	0	
Afsætningsfremme			
- Det' Naturkød - et nyt koncept for økologisk kød	267	-	
Afsætningsfremme i alt	267	0	
Helge Bülow i alt	240	0	
Afsætningsfremme			
- Fælles lokal afsætning fra netværk af 'Mols Bjerpegårde' med små og mangfoldige produktioner	240	-	
Afsætningsfremme i alt	240	0	

Supplerende oplysninger - Basisbudget 2017

Særlig pulje: Grønne ildsjæle for lokal afsætning

Beløb i 1000 kr.	Ændrings-budget 2016 (senest indsendte)	Budget 2017	Specifikation af anvendt statsstøtteregele
Note			
Ostebørsen i alt	234	0	
Afsætningsfremme			
- Lokal afsætning fra Ostebørsens nystartede økologiske oste	234	-	
Afsætningsfremme i alt	234	0	
Hegnsholt Hønseri i alt	225	0	
Afsætningsfremme			
- Økologisk Mikroslagteri på Midtsjælland	225	-	
Afsætningsfremme i alt	225	0	
Seerupgaard Udvikling IVS i alt	221	0	
Afsætningsfremme			
- Er Økoskabet den nye salgskanal i byen?	221	-	
Afsætningsfremme i alt	221	0	
Havredal Praktiske Uddannelser i alt	213	0	
Afsætningsfremme			
- Havredal Grøntsagshave – med kartofler	213	-	
Afsætningsfremme i alt	213	0	
Økogårdene Skjern Enge i alt	207	0	
Afsætningsfremme			
- Økologiske landmænd som grossister	207	-	
Afsætningsfremme i alt	207	0	
Lejre Grøntsagskonsortium, i alt	198	0	
Afsætningsfremme			
- Lejre Grøntsagskonsortium	198	-	
Afsætningsfremme i alt	198	0	
Blakgården i alt	196	0	
Afsætningsfremme			
- Flere kunder til Blakgårdens kundebonde fællesskab	196	-	
Afsætningsfremme i alt	196	0	

Supplerende oplysninger - Basisbudget 2017

Særlig pulje: Grønne ildsjæle for lokal afsætning

Beløb i 1000 kr.	Ændrings-budget 2016 (senest indsendte)	Budget 2017	Specifikation af anvendt statsstøtteregele
Note			
Comida Fødevarerådgivning i alt	175	0	
Afsætningsfremme			
- Mindre producenters mærkning af egenproducerede fødevarer	175	-	
Afsætningsfremme i alt	175	0	
Landbrug & Fødevarer i alt	142	0	
Forskning og forsøg			
- Økologisk kaninproduktion – et pilotprojekt	142	-	
Forskning og forsøg i alt	142	0	
Halkær Kro og Madhus i alt	126	0	
Afsætningsfremme			
- Madhuset i Halkær Ådal – et økologisk afsætningsløft til hele Nordjylland	126	-	
Afsætningsfremme i alt	126	0	
Kernegaarden Fejø i alt	113	0	
Afsætningsfremme			
- Oplevelser som spydspids for lokalt salg af økologiske kvalitetsfødevarer	113	-	
Afsætningsfremme i alt	113	0	
Udviklingscenter for Husdyr på Friland i alt	80	0	
Forskning og forsøg			
- Stalddørssalg af slagtefjerkræ	80	-	
Forskning og forsøg i alt	80	0	
Landboforeningen Gefion/Økologisk rådgivning i alt	62	0	
Afsætningsfremme			
- Mobile Hønsehuse – græsbaseerede højeværdi æg til direkte salg	62	-	
Afsætningsfremme i alt	62	0	
Landboforening Syd	61	0	
Afsætningsfremme			
- Godt Begyndt er Halvt Fuldent – økologisk morgenmad – hele dagen!	61	-	
Afsætningsfremme i alt	61	0	
Puljen i alt	3.988	0	

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2017

Fondens ordinære midler

Note 1. Forstærket klimaindsats i økologisk landbrug

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer / Det danske landdistriktsprogram / Erhvervsudviklingsordningen

Formålet er at mindske udledning af drivhusgasser i økologisk produktion, samt øge kulstofbindingen i jorden og derved forbedre økologiens klimaprofil.

Samlet projekt indeholder:

- Opdatering og udgivelse af klimakatalog konkrete handlemuligheder for at mindske udledning af drivhusgasser på forskellige brugstyper.
- Klimaoptimering gennemføres hos 60 landmænd med forskellige brugstyper. På 10 ejendomme laves der til screeningsforløb for bæredygtighed med Risemodellen.
- Klimaskoler – vidensoverførsel i 5 erfagrupper. Drøftelse af resultaterne i 5 erfagrupper, heraf to grupper drøfter de supplerende bæredygtighedsscreeninger (Rise).
- Beskrivelse af fem best practice klima-demo-ejendomme, hvor der holdes ét åbent hus- og debatarrangement på hver demoejendom.
- Formidling af resultater i artikler, materialeudgivelser, på hjemmeside, ved åbent hus-arrangementer og Økologi-kongres 2017.

Note 2. Dyrkningssikkerhed og strategi i økologisk vinterraps

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer / Det danske landdistriktsprogram / Erhvervsudviklingsordningen

Projektets formål er at fremme den økologiske produktion af vinterraps og samtidig imødekomme den store efterspørgsel på danskproduceret økologisk foderprotein og olie af god kvalitet til human konsum. Herunder at bidrage til at nedsætte klimabelastningen fra økologisk landbrug samt at øge rentabiliteten af økologisk planteproduktion. Hovedårsagen til den nuværende begrænsede produktion af økologisk vinterraps er lav dyrkningssikkerhed, herunder udfordringer i forbindelse med at skaffe tilstrækkelige mængder af gødning i systemet. Projektet vil øge dyrkningssikkerheden i økologisk vinterraps ved at udvælge den rigtige strategi for den enkelte landmand. Det gøres gennem vidensindsamling, som danner basis for fastlæggelse af relevante dyrkningsstrategier, som afprøves i dynamiske demonstrationer. Vidensindsamlingen sker dels fra projektet "Stabile udbytter i økologisk vinterraps", som gennemføres af Økologisk Landsforening i 2015 – 2016, dels fra øvrige undersøgelser fra ind- og udland. I projektet indgår også udvikling og brug af et beslutningsværktøj, som skal anvendes til risikovurdering og økonomisk planlægning af vinterrapsproduktionen, og som udgør et centralt element i dyrkningsstrategierne. Udfordringen med at skaffe tilstrækkeligt gødning i systemet imødegås ved at udvikle en prototype på en platform til formidling af byttehandler mellem plante- og kvægbrug: plantebrug leverer rapskage til foder og kvægbrug leverer gødning til plantebrug. Formidlingen af de forskellige step i projektet udgør en central rolle i forhold til at få øget dyrkningssikkerheden i økologisk vinterrapsproduktion. Formidlingen vil bl.a. ske via videoproduktion, som sikrer hurtig og effektiv udbredelse af resultater fra projektet.

Note 3. Nyt efterafgrødekoncept med økonomisk gevinst

Tilskudsmodtager: Økologisk Landforening

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer / Det danske landdistriktsprogram / Erhvervsudviklingsordningen

Formålet med projektet er at få økologiske landmænd til at udnytte efterafgrøders potentiale maksimalt for at få en bedre økonomi i økologisk planteproduktion, mindre N-tab, mindre rodskudtsproblemer, mindre maskinomkostninger til efterårsharvninger, større jordfrugtbarhed, biodiversitet og C-binding i jorden. Derved bidrager projektet også til forudsætningerne for at kunne udfase konventionel husdyrgødning i økologisk dyrkning. Projektet leverer forsøgsrapport fra to forsøg med stærke efterafgrøder etableret efter tidlig høst af hovedaf-grøden. Ud fra dette og anden relevant viden udgives en manual til etablering og dyrkning af stærke

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2017

efteraf-grøder. Der laves økonomiberegninger og formidles resultater i faglige artikler, markmøder, temamøder og kongres.

Note 4. Kompost – en central del af indfasning af alternativer til konventionel husdyrgødning.

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer programmer / Det danske landdistrikts-program / Erhvervsudviklingsordningen

Kompost og kompostering bør spille en fremtrædende rolle i arbejdet med at finde alternative indfasningsprodukter, så ønsket om udfasning af konventionel husdyrgødning fra økologisk produktion kan blive en realitet. Kompost har ydermere beviseligt den kvalitet, at det virker jordforbedrende med opbygning af humus, bedre vandholdelsesevne etc. i landbrugsjorden. De danske økologiske planteavlere har dog endnu ikke fundet en gængs og håndterbar måde at arbejde med kompost på, således at det også kan være en del af produktionen på selv store økologiske planteavlsbedrifter. Projektet lægger særligt vægt på at afprøve brug af pil som jordforbedrende og gødskende ressource til landbrugsjord, således at forskellige komposteringsmetoder afprøves, næringsværdier måles, og jordforbedrende værdier vurderes. Der regnes på gødningspotentialerne og formuleres vejledning i optimale komposte-ringsmetoder med pil som hovedbestanddel. Udbringningsmetoder og anden praktisk håndtering beskrives, og forventede resultater og jordforbedrende værdi ved direkte gødningsværditilførsel på marken estimeres. Der udformes et lille værktøj til landmandens eget brug. En af komposteringsmetoderne, som afprøves på pil, er fladekompostering. Fladekompostering er ganske anvendt andre steder i Europa, især i Tyskland. I dette projekt afprøves metoden nærmere, både med forskellige komposteringsmedier og i forhold til praktisk håndtering, således at metoden kan udvikles under danske forhold.

Note 5. Carbon-Farm – Kulstofdyrkning i landbruget

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er stort potentiale for, at landbruget kan bidrage til kulstofbinding i jorden med mere fokus på intelligent brug af efterafgrøder og minimeret jordbearbejdning. Formålet med projektet er på den baggrund at udvikle nye dyrkningsstrategier, tilpasset dansk landbrug, som bevarer og opbygger kulstofindholdet, frugtbarheden og biodiversiteten i landbrugsjorden samtidig med at der opnås rentable udbytter i økologisk planteproduktion. I projektet udvikles dyrkningskoncepter baseret på principperne i Conservation Agriculture (CA) tilpasset økologisk planteproduktion under danske vækstbetingelser. Dyrkningskonceptet udvikles i samarbejde med økologiske planteavlsbedrifter, internationale eksperter på området, maskintekniske og produktionsøkonomiske vurderinger og forskere med spidskompetencer indenfor biodiversitet, kulstofbalance og jordens frugtbarhed. Undersøgelser og afprøvninger udføres i eksisterende marker. Resultater fra projektet formidles bredt og er-faggrupper bruges til at udveksle erfaringer mellem økologisk og pløjefri dyrkning. Der udarbejdes en vejledning i dyrkningskonceptet med henblik på yderligere udbredelse.

Note 6. Afgræsning med kalve i økologiske malkekvægsbesætninger uden parasitter

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Forskning og forsøg

Formålet er at forbedre trivsel og tilvækst for økologiske kalve på græs ved at undersøge effekten af at anvende metoden holistisk afgræsning hos denne dyregruppe. Metoden skal afprøves i økologiske malkekvægsbesætninger, der har udfordring med sundheden hos kalvene, der kommer på græs i foråret. Holistisk afgræsning er en metode, som Økologisk Landsforening har erfaring med fra tidligere projekter. Resultaterne har været meget positive, men bør afprøves i større skala hos økologiske malkekvægsbesætninger. Køer og kalve, der får et nyt foldstykke hver dag, trives godt, har lavere forekomst af coccidiose og parasitter, og er lette at håndtere, da de er vant til at blive flyttet ofte. I projektet sammenlignes tilvækst og sundhed hos kalve, der afgræsser traditionelt på samme fold hele perioden, med kalve, der afgræsser holistisk. Foderværdien ved de to metoder sammenlignes endvidere, og det undersøges, om der er specielle græsblandinger, der egner sig specifikt til holistisk afgræsning. En følgegruppe på 5-10 mælkeproducenter med/uden erfaring

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2017

med holistisk afgræsning følger metoden hos kalvene og udveksler ideer i hele projektperioden. Information og erfaringer beskrives og præsenteres med video og guide til opstart med holistisk afgræsning for kalve.

Note 7. Nedsat metan fra malkekøer fodret med økologisk dyrket oregano (MET-ANO)

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektet medfinansierer Økologisk Landsforenings andel af GUDP-projektet, som gennemføres i 2016 – 2019. Målet er at reducere udslip af metan fra malkekøer med op til 25 %. Metan er en drivhusgas, der virker 25 gange stærkere end kuldioxid. Metan fra kvæg udgør en betydelig del (40 %) af dansk landbrugsproduktion af drivhus-gasser. For økologisk produktion er der kun få tilgængelige midler til metanreduktion. Indledende pilotforsøg i udlandet og i Danmark har indikeret, at tilsætning af oregano med højt indhold af carvacrol (terpen i æteri-ske olier, stærkt antimikrobiel) i foderet nedbringer produktion af metan i koens vom. Bioaktive stoffer i oregano påvirker formentlig sammensætningen af mikroorganismer i koens fordøjelsessystem, og reducerer antallet af metanproducerende organismer. Det ser samtidig ud til at oregano i koens foder påvirker fedtsyresammensætning i mælken positivt. I projektet udføres fodringsforsøg med oregano i specielle metankamre for at kvantificere effekten af varierende mængder på metanudledning, mælkeydelse og kvalitet ligesom der gennemføres forsøg hos mælkeproducenter.

Til de betydelige mængder af oreganomateriale, der bliver tale om, skal der i projektet udvikles optimeret dyrkning og forarbejdning af økologisk oregano. Højtydende underarter af *Origanum vulgare* med højt indhold af aktive stoffer og stabilt udbytte anvendes. Desuden forædles nye højtydende sorter specielt til metanreduktion. Vi vil vise, at det virker, komme med eksakte tal på effekter, og angive hvordan det kan dyrkes økologisk og anvendes i praksis, og med hvilken gevinst for klima, landbrug og samfund.

I 2017 har Økologisk Landsforening ansvar for at levere forsøgsplan for fodring med oregano i 2-3 kvægbesætninger jævnfør resultaterne af fodringsforsøg i metan-kamre på Foulum og jævnfør tilgængelige mængder dansk, økologisk oregano i 2017, gennemførelse af praktiske forsøg med høst og opbevaring af oregano, gennemførelse af praktiske forsøg i mælkekvægbrug samt formidling af projektresultater.

Note 8. Den alsidige fjerkræbedrift – med robust sædskifte med grovfoder og selvforsyning med protein.

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Forskning og forsøg

Formålet er at gøre den økologiske fjerkræbedrift mere robust mht. økonomi og miljø, både på kort og lang sigt. Endvidere er projektets formål at forberede økologiske fjerkræbedrifter til at blive uafhængige af ikke-økologisk proteinfoder inden for en kort årrække og dermed øge troværdigheden og samtidig forbedre muligheden for at leve op til kravet om udfasning af ikke-økologisk foder. Det gøres ved at udvikle et koncept, hvor produktion af æg eller kyllinger i højere grad end i dag kan udnytte proteinkilder fra et alsidigt økologisk sædskifte med bælgplanter, som grovfoder og integreret fjerkræproduktionen med markdriften, som samtidig bliver mere robust og produktiv. I projektet udvikles og afprøves koncepter med bælgplanter som grovfoder, hvor der målrettet høstes værdistofferne i bælgplanterne. Der udgives et katalog med opsamling på al relevant viden om proteinforsyning af økologisk fjerkræ med egne råvarer. Endelig sikres i projektledelsen en intensiv kommunikation og dialog med producenterne mhp. at opnå en hurtig og brugertilpasset implementering af resultaterne fra projektet og formidling til alle relevante interessenter.

Note 9. Flere sunde og bitre grønsager til foodservice sektoren og forbrugeren (Bitter-Sund)

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektet medfinansierer Økologisk Landsforenings andel af GUDP-projektet, som har til formål at gennemføre dyrkningsforsøg med sorter fra genbanker, teste for indholdsstoffer samt teste sorterernes egenskaber i køkkener. Kål og rodfrugter danner fundamentet i den økologiske køkkenomlægning, og et nyt sortiment af grønsager med ny smag og højt indhold af sundhedsgavnige stoffer vil have positiv effekt på omlægning til økologi i køkkener. Bitter-Sunds mål er at øge befolkningens sundhed via øget forbrug af sunde og bitre kål og rodfrugter.

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2017

BitterSund projektet er opdelt i 4 arbejdspakker:

1. Effektiv dyrkning af flere sunde og bitre kål og rodfrugter samt øget indtjening
2. Udvikling og afprøvning af sunde og bitre grønsagskoncepter til foodservicesektoren og forbrugeren
3. Ændring af kostvaner mod øget forbrug af sunde og bitre kål og rodfrugter samt sundhedsøkonomiske konsekvenser
4. Formidling og projektledelse

Økologisk Landsforening varetager projektledelse og kommunikation om projektet, herunder opbygning og formidling af viden til avlere, aftagere (dagligvarehandel, foodservice), køkkenprofessionelle og forbrugere.

GUDP-projektet er et samarbejde mellem Økologisk Landsforening, Aarhus Universitet, Regionshospital Randers, Aarstiderne A/S, Nørregård Økologi, Axel Månsson Øko og Københavns Universitet.

Note 10. Økologi i store gryder – øko-oplysning til køkkenfagfolk

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Afsætningsfremme

Projektets formål er at fastholde og udvikle den stigende økologiske afsætning i foodservicebranchen ved at opbygge viden om økologi blandt fagpersonalet i køkkenerne. Der er et stort behov for viden, der kan understøtte den store omlægning, der er i gang i disse år. På to år er antallet af økologiske spsemærker på landsplan steget fra 750 til nu 1.726 mærker. Salget af øko-varer til de professionelle køkkener er tredoblet siden 2009. Informationsindsatsen i projektet udføres primært via trykte magasiner, da erfaringer fra tidligere projekter viser, at der er stor efterspørgsel efter omlægningsviden i printform. Det er den primære medieform hos de medarbejdere, der løfter de daglige driftsopgaver ude i landets storkøkkener. I magasinerne skal de køkkenfaglige kunne spejle sig i ligeværdige kollegaer, få gode råd om at lægge om til økologi, samt viden om mer-værdien i den økologiske produktion. Den køkkenfaglige omlægningsviden, magasinarbejdet opsøger og formidler, videreudnyttes via en PR-indsats over for relevante fagmedier. Magasinernes generelle stof om økologien vil desuden formidles videre ud til en større forbrugermålgruppe via sociale medier, på økologi.dk og på eksterne medieplatforme som fx dn.dk.

Note 11. Flere økologiske biogasanlæg for bedre økonomi og mindre miljøbelastning

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Rådgivning

Formålet med projektet er at få øgede udbytter, forbedret økonomi og reduceret miljø- og klimabelastning ved at fremme udbredelse af økologiske biogasanlæg som instrument til at styrke næringsstofforsyning og recirkulering af restprodukter i den økologiske produktion. Der udgives en drejebog for planlægning, etablering og drift af økologiske gårdbiogasanlæg, hvor der er indsamlet viden fra danske og EU-projekter, samt fra to nye danske gårdanlæg. Der udgives et biomassekatalog, der gør det nemmere for økologiske landmænd og driftsledere på fællesanlæg at samarbejde om at udnytte biomasse, som må anvendes på økologiske arealer. Der holdes åbent hus på ét af de to nyopførte og idriftsatte økologiske gårdbiogasanlæg i Åbenrå og Ølgod, og der udgives pjecer om de to anlæg, hvor driftsresultaterne følges løbende og formidles via faglige artikler, nyhedsbreve og information på hjemmesiden.

Note 12. Næringsstofforsyning til højere udbytter (Arbejdspakke 5 i RDD3-projektet NutHY)

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Rådgivning

Projektets formål er at fremme højere udbytter og større bæredygtighed i økologisk planteproduktion. Det opnås ved sammen med økologi-konsulenter og økologiske landmænd at udvikle rådgivningsprocesser, der er mere helhedsorienterede og langsigtet optimerende i forhold til sædskifte, næringsstofforsyning og miljø. Projektet er en del af et større RDD3 projekt. I projektet gennemføres workshops med træning af konsulenter i at bruge eksisterende viden og nye værktøjer til langsigtet optimering, samtidig med at ny viden for det

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2017

overordnede RDD3 projekt NutHY formidles bredt, men også som en integreret del af den nye strategierettede rådgivning, som skal opbygges i fællesskab med rådgivere og landmænd.

Note 13. I gang for en million

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Rådgivning

Formålet at få flere unge i gang med en økologisk produktion, så det økologiske areal kan udvides. Projektet skal beskrive eksempler på etableringsmuligheder, hvor der ikke stilles store kapitalkrav. Det kan være produktion på lejet jord eller i lejede bygninger eller produktionsmodeller, hvor der sker et gradvist ejerskifte. Eksemplerne beskrives i cases med fakta og oplysninger om økonomi og markedsmuligheder. Målet er at synliggøre og sikre billigere etableringsmuligheder for unge økologer, således at flere unge kan komme i gang med en økologisk produktion. Projektet skal beskrive fem cases for, hvorledes man kan udnytte den tomme masse af landbrugsbygninger, som findes i mange områder af landet. Beskrivelserne skal indeholde konkrete eksempler og forskellige produktionsmuligheder, som vil være til gavn for lokalområdet og samtidig give etableringsmuligheder for unge uden at stille store kapitalkrav.

Projektet skal udfordre unge på landbrugets lederuddannelser på, hvordan man kan komme i gang med en økologisk produktion og etablere sig som selvstændig uden der stilles store kapitalkrav. Der udbydes en konkurrence på landets landbrugsskoler, hvor opgaven bliver at udtænke eksempler, som kan opfylde ovennævnte mål. En dommerkomite udvælger de tre bedste forslag, som efterfølgende præsenteres på Økologikongres 2017. Her kåres den endelige vinder samtidig med at de tre bedste forslag præsenteres på kongressen.

Note 14. Forsøgsviden om økologisk kløverproduktion

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer programmer / Det danske landdistriktsprogram / Erhvervsudviklingsordningen

Formålet er, at der sker en fortsat udvikling af den økologiske produktion gennem højere udbytter i økologiske kløvergræsmarker. Der dyrkes kløvergræs på 1/3 af det økologiske areal, og på økologisk kvægbrug dyrkes der kløvergræs på 60-75 pct. af markerne. Målet er at øge udbytte og kvalitet i de økologiske kløvergræsmarker ved at tilvejebringe den nødvendige viden om gødskning med kvælstof, kalium og svovl. Svovl har vist sig at være på et kritisk lavt niveau i halvdelen af mineralstofanalyserne af økologiske kløvergræs til 1. slæt.

Der vil gennem forsøg blive tilvejebragt den nødvendige viden om gødskning med kvælstof, kalium og svovl med fokus på udbytte, kvalitet (særlig fokus på proteinindhold) og betydningen for balancen mellem kløver og græs i marken. Der vil også blive lagt vægt på anvendelse af planteanalyser og kløverbestemmelse som værktøj til at fastlægge den korrekte gødskning af den enkelte mark. Der vil blive udarbejdet et værktøj som kan støtte landmænd og konsulenter i at vurdere kløverandelen i marken. Målet er også at forbedre sammensætningen af græsarterne, så kløvergræsmarkerne er produktive i flere år. Der blev i 2013 udlagt forsøg med forskellig sammensætning af kløvergræsblandinger for at undersøge, hvordan blandinger skal sammensættes for at have en optimal produktion set over 5 brugsår. 2017 er 4. brugsår og høst med fokus på udbytte og kvalitet vil give unik viden om produktionen i 4. og 5. brugsår.

Note 15. Høj mælkeydelse hos øko-køer på nærproduceret foder

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Medfinansiering af i under EU-programmer programmer / Det danske landdistriktsprogram / Erhvervsudviklingsordningen

Formålet med projektet er at demonstrere muligheder for en høj andel lokalt dyrket foder til højtydende økologiske malkekøer og at afdække bedriftsmæssige begrænsninger. Projektet beregner desuden økonomien i en økologisk mælkeproduktion baseret udelukkende på nærproduceret foder. Nærproduktion af foder er en afgørende faktor for en bæredygtig økologisk mælkeproduktion. Import af råvarer er således i modstrid med

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2017

den økologiske tankegang, og import fra usikre oprindelser øger samtidig risikoen for kontaminering af foder og mælk.

Projektet indsamler data fra 10 højtydende økologiske besætninger, der har ønske om at basere mælkeproduktionen på lokalt dyrket foder. Dataindsamlingen dækker markudbytter, omkostninger og fremstillingspris for lokalt dyrkede foderemner samt mælkens fremstillingspris per kilo EKM. De medvirkende besætninger arbejder desuden med handlingsplaner for at øge andelen af nærproduceret foder. De 10 bedrifter bliver fordelt på lokale rådgivningsenheder, som sikrer tværfaglig koordinering, etablering af handlingsplaner, opfølgning og lokal forankring.

Note 16. Rødkløver – en sikker kvælstofgødning

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål er, at sikre udbytterne i den økologiske planteproduktion ved at efterafgrøder af kløver indgår som en naturlig del af gødningsplanen hos de økologiske planteavlere. Kløver-kvælstof er billigt kvælstof, der giver et værdifuldt supplement til de fosfor- og/eller kaliumholdige restprodukter, som for eksempel komposteret husholdningsaffald og have-/ parkaffald. De økologiske planteavlere mangler kvælstof til deres afgrøder, og ambitionen om en udfasning af konventionel husdyrgødning øger behovet for alternative gødningsmidler.

Projektet vil producere lokale udbyttedata gennem markforsøg, hvor rødkløver udlægges tidlig forår i vinter- og vårsædsafgrøder hos økologiske planteavlere i hele landet. Året efter måles eftervirkningen i en vårsædsafgrøde. For at reducere betydningen af år gentages forsøget med udlæg og eftervirkning, så forsøget i alt ruller over tre år. Til markforsøgene, der vil give robuste data, knyttes en kampagne, hvor landmændene opfordres til at etablere prøvearealer med kløverefterafgrøder i vår- eller vintersæd. Udbytter fra markforsøgene og erfaringer fra landmændene samles, der regnes økonomi på metoden og udarbejdes dyrkningsvejledning. Derudover gennemføres en generel formidling til erhvervet gennem en optimal kommunikation.

Note 17. Solsikker – dyrkning under danske forhold

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål er at indføre solsikke som en alternativ olieplante ved siden af vinterraps til økologisk dyrkning på egnede lokaliteter i Danmark. Målet er at finde de bedste sorter til økologisk dyrkning under danske forhold og dermed skabe grundlag for en større dansk økologisk olieproduktion. Således får danske økologiske planteavlere en alternativ afgrøde, der i modsætning til raps kræver mindre gødning og etableres om foråret. Hvis det lykkedes at finde en tidlig sort og en sikker dyrkningsmetode til solsikker, kan den danske olie og proteinproduktion få et løft og supplere importeret spiseolie og pressekage.

Moderne solsikkensorter udmærker sig ved høje udbytter og olieprocenter på omkring 40 pct. Som biprodukt er pressekagen efter olieudvindingen særdeles eftertragtet pga. et højt indhold af essentielle aminosyrer, som er vigtige i forbindelse med produktion af afstemt foder, til især økologisk fjerkræ. Økologiske landsforsøg i 2014, hvor solsikker indgik i tre forsøg med forskellige proteinafgrøder, viste et gennemsnitlig udbytte på 24,4 hkg. Forsøget viste også, at tidlighed er nøglen til høst af tørre og sunde frø. Tidligheden kan opnås ved valg af sorter og dyrkning på egnede lokaliteter og har stort fokus i projektet. En vigtig del af projektet er udførelsen af 4 landsforsøg med 5-7 forskellige tidlige solsikke sorter udført på lokaliteter med årsnedbør på under 700 mm og med minimum 1.600 graddage fra 1. april -1. oktober, fx Sydals, Møn, Falster, Vestsjælland eller Bornholm. En anden vigtig aktivitet er at evaluere frøenes og oliens kvalitet, ved analyser og prøvetrykninger, i det omfang mængderne tillader det.

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2017

Note 18. Græsmarkurteres betydning for ægkvaliteten

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål er at undersøge om grovfoder, og specielt om udvalgte urter i grovfoder til økologiske høner påvirker æggenes kvalitet med hensyn til indhold af sundhedsfremmende stoffer, herunder flerumættede fedtsyrer, smag og æggeblommens farve. Projektet indledes med indsamling af eksisterende viden, som danner basis for valg af urter i græs/urteblandingerne. Der skal desuden udarbejdes en rapport, der samler den eksisterende viden.

Der udføres forsøg hos to økologiske ægproducenter, hvor der indledningsvist fodres med almindeligt grovfoder (ensilage), herefter frisk (grønt) græsurteblanding, herefter med ensilage af græsurteblanding og endelig efterfølgende med almindeligt grovfoder. De anvendte græs/urteblandinger dyrkes på ejendommene, og selve dyrkningen, høst og konservering er en del af projektet. Der skal udarbejdes en dyrkningsvejledning.

Der samarbejdes herudover med projektet "Den alsidige fjerkræbedrift – med robust sædskifte med grovfoder og selvforsyning med protein" under Økologisk Landsforening, hvorved effekten på ægkvaliteten af de grovfodertyper, som er planlagt i dette projekt, vil blive undersøgt. Der vil desuden blive undersøgt æg fra høner, som ikke har fået grovfoder.

Note 19. Viden til alle – Økologi-Kongres 2017

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Rådgivning

Formålet er at styrke og udvikle den økologiske danske fødevarerproduktion ved, at nye såvel som etablerede økologiske landmænd og andre aktører fra den økologiske sektor høster ny og aktuel viden og netværker på en to dages økologi-kongres med over 800 deltagere. Kongressen vil i 2017 være det nationale samlingssted for hele den økologiske sektor.

Kongresprogrammet vil bestå af specialiserede temamøder, hvor man på smalle og aktuelle fagemner byder på den ypperste viden og plenummøder med mange deltagere, hvor store og brede debatter kan folde sig ud. For de nye økologiske landmænd tilbydes vidensværksteder med individuel sparring på udvalgte områder. Der gennemføres temaekskursioner til nærliggende landbrug og virksomheder, hvor der afholdes demonstration og oplæg på bedriften/virksomheden.

Aktiviteterne i dette projekt skal være med til at sikre en succesfuld kongres, da der skal løses en stribe af opgaver vedrørende programplanlægning, markedsføring af kongressen, materialer til gennemførelse, aktiviteter med henblik på netværksdannelse og administration/tilmelding. Kongressen planlægges afholdt i slutningen af november 2017.

Note 20. Den store Økologiske Markdag

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Rådgivning

Formålet med den økologiske markdag er at kunne give alle interesserede et samlet billede af mangfoldigheden, udfordringerne og mulighederne i det økologiske markbrug. Den faglige udvikling på hver enkelt ejendom skal ansøres og inspireres, og det skal ske ved at vise hvad og ikke mindst, hvordan man kan gøre det lidt bedre. Der har ikke i de senere år været et stort arrangement, hvor den økologiske planteavl-faglighed samles til et fælles arrangement. Det skal der være plads til nu, fordi der er mange udfordringer, der skal mødes af gamle og nye økologer. Heldigvis er der mindst lige så mange løsninger, der peger hen imod en dynamisk, effektiv og innovativ økologi. Projektets primære opgave vil være at organisere den første store økologiske markdag I og II som pilotprojekt, hvor aktørerne, der til hverdag måske er konkurrenter, skal finde ud af at arbejde sammen om et projekt, til fælles bedste. Det er samtidig en målsætning i projektet, at arrangementet efter den første runde, skal bruges som grundlag for en beslutning om, hvorvidt eventen skal gentages, og hvorvidt den kan leve op til en præmis om, at aktiviteten skal blive økonomisk selv bærende.

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2017

Note 21. Økologisk mælk med mere dyrevelfærd

Tilskudsmodtager: Aarhus Universitet

Hovedformål: Forskning og forsøg

Økologisk mælk har opnået en stor markedsandel med en klar dyrevelfærdsprofil. Forbrugerne forbinder økologisk mælk med god dyrevelfærd, hvor dyrene er på græs. Økologiske køer, kvier og kalve er imidlertid mere tid på stald end på græs og det er vigtigt, at dyrevelfærden er god året rundt for alle grupper af dyr. Formålet med projektet er at udvikle velfærdsvurderingsredskaber, som kan dokumentere om initiativer til forbedret dyrevelfærd i økologisk mælkeproduktion faktisk fører til forbedret dyrevelfærd. Der fokuseres på nye indikatorer for dyrevelfærd, som kan demonstrere forbedringer af dyrevelfærden og dermed bidrage til at karakterisere en troværdig økologisk mælkeproduktion. Projektet er tæt koordineret med projektet Dyrevelfærd i mælketanken, der gennemføres af Økologisk Landsforening i 2016 og 2017 med tilskud fra Mælkeafgiftsfonden og NaturErhvervstyrelsen (Erhvervsudviklingsordningen). Dette projekt tager afsæt i økologiske andelshavere fra Them Mejeri, som gerne vil skærpe deres dyrevelfærdsprofil. I samarbejde med projektet ved Økologisk Landsforening gennemføres registreringer vinter og sommer i 2017 i fire økologiske besætninger. Der udpeges velfærdsindikatorer til måling af indsatsen på de problemområder, som de fire økologer har valgt at fokusere på. Der registreres endvidere indikatorer til beregning af kendte velfærdsprotokoller, som giver aggregerede velfærdsvurderinger på besætningsniveau. De detaljerede informationer om såvel ressourcebaserede og dyrebaserede velfærdsindikatorer bruges til at undersøge forskelle i dyrevelfærd på besætningsniveau mellem sommer og vinter. Der stilles skarpt på at have indikatorer, som beskriver dyrevelfærden både i sommer- og i vinterhalvåret i økologiske malkekvægsbesætninger. De fire involverede landmænd interviewes om deres tanker for udvikling af dyrevelfærden i økologisk mælkeproduktion, når de har set deres resultater vinter og sommer med forskellige velfærdsvurderinger. Der udvikles redskaber til vurdering og dokumentation af dyrevelfærden i besætningen både sommer og vinter. Redskaberne tager udgangspunkt i de eksisterende redskaber til vurdering af dyrevelfærd i økologisk mælkeproduktion Kolviv100, Kvivliv100 og Kalveliv100.

Note 22. G x E mellem økologiske og konventionelle systemer

Tilskudsmodtager: Aarhus Universitet

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets overordnede formål er at forbedre økonomien for økologiske mælkeproducenter og konventionelle mælkeproducenter, der anvender et afgræsningsbaseret system. For at nå dette mål vil vi: 1) undersøge om der findes genotype x miljø (G x E) vekselvirkninger mellem økologiske (afgræsningsbaserede) og konventionelle (majs- og kraftfoderbaserede) produktionssystemer for økonomisk vigtige egenskaber, der er relateret til sygdom, frugtbarhed, ydelse samt sundhedsfremmende fedtsyrer i mælk og 2) undersøge effekten af at tage højde for G x E vekselvirkninger i avlsværdivurderingen og avlsplanlægningen på avlsmæssig fremgang og indavlsstigning i en genomisk avlsplan med henblik på en opdeling af de aktuelle populationer i en konventionel linje og en økologisk linje. Formål 1 undersøges vha. data fra Kvægdatabasen, mens formål 2 undersøges vha. avlsplanssimuleringer.

Hvis G x E vekselvirkninger mellem økologiske og konventionelle produktionssystemer eksisterer, så vil effekten af de to formål være: 1) at det er muligt at udvikle mere effektive modeller til avlsværdivurdering, hvilket vil resultere i højere sikkerheder på de økologiske avlsværdital og i sidste ende større avlsfremgang, og 2) at der på baggrund af den beregnede avlsfremgang og indavlsstigning kan træffes velbegrundede beslutninger om håndtering af G x E vekselvirkninger i avlsværdivurderingen og avlsplanlægningen.

Leverancen i dette projekt er således et beslutningsstøtteværktøj, så beslutningstagere inden for dansk kvægavl kan træffe informerede valg om modeller til avlsværdivurdering og design af avlsplaner.

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2017

Note 23. Studerende som økologiambassadører – Økologiske Food Fighters

Tilskudsmodtager: Landbrug & Fødevarer

Hovedformål: Afsætningsfremme

”Det eneste dårlige ved Food Fighterturen er, at den er for kort”, sådan har en forhenværende Food Fighter, Ulrik Groth Spangberg udtalt, efter at have været økologiambassadør i et år.

De otte unge Food Fighters har én ting til fælles; de er alle kommende madprofessionelle. Ellers repræsenterer de så forskellige uddannelsesretninger som ernæringsassistent, slagter, kok, landmand og professionsbachelor i ernæring og sundhed. De økologiske Food Fightere er landets økologi-ambassadører, hvis vigtigste opgave er at formidle økologiens budskaber. Både blandt andre under uddannelse, på praktikpladser og fremtidige arbejdspladser. De er med til at skabe dialog mellem landmanden og virksomhederne og helt ud til fødevareruddannelserne. De Økologiske Food Fighters bliver sendt på en 5 dages uddannelsestur i Danmark, hvor de klædes på med viden fra en bred vifte af økologiske producenter og virksomheder, som giver førstehåndsindsigt i økologiens udgangspunkt – produktionsformerne – samt et møde med entusiaster og bannerførere der giver indblik i økologiens mangfoldighed, volumen, udfordringer og muligheder. Holdet inspireres også i mødet med professionelle køkkener og personligheder, der arbejder aktivt med økologien hver dag. Undervejs på turen bliver de udfordret på både deres praktiske færdigheder og deres faglige kompetencer, så de kan engagere sig i at være økologiambassadører et år frem.

Som økologiambassadører skal de slå et slag for økologien, og som noget nyt har Landbrug & Fødevarer indgået samarbejde med Food Organisation of Denmark (FOOD) og de økologiske Food Fighters skal medvirke på to af Danmark største madevents: Copenhagen Cooking & Food Festival og Food Festival. Desuden skal de videreformidle viden og oplevelser til deres medstuderende og sidst, men ikke mindst, skal de inspirere hele branchen til at udvikle økologien i Danmark, så afsætningen af økologiske råvarer kan forsætte med at vokse.

Note 24. Øko-battles på erhvervs- og landbrugsskoler

Tilskudsmodtager: Landbrug & Fødevarer

Hovedformål: Afsætningsfremme

Hvor meget mere vil du betale for en pakke øko-koteletter? Tror du økologien kommer til at fylde i din professionelle karriere fremover?” Disse spørgsmål og meget mere bliver debatteret, når Landbrug & Fødevarer afholder Øko-battles. I 2014 svarede over halvdelen af de medvirkende til Øko-battles for i øvrigt ”ja” til sidstnævnte spørgsmål.

Gennem projektet bidrages der med øget kendskab og læring om økologi fra jord til bord gennem formidlingseventsene, som er skræddersyet til unge studerende. Målgruppen er kommende madprofessionelle, og som nu og i fremtiden skal arbejde med økologiske fødevarer. Det er fremtidens kokke, ernæringsassistenter, catere, slagtere, landmænd og professionsbacheloror i ernæring og sundhed. Ligeledes er formålet at øge bevidstheden om økologi og hvordan man kan opnå gode resultater i køkkenerne, hvor økologiske spisemærker i stigende grad vinder frem. Et panel af specialister i økologi kommer på besøg på udvalgte uddannelsesinstitutioner i Danmark, hvor formålet er at debattere økologi. Udfordringer, fordele og muligheder med økologi bliver sat på dagsordenen og det faglige panel sikrer, at fakta er korrekt og myter bliver aflivet.

Note 25. Økologi i gymnasiet – tværfagligt læremiddel

Tilskudsmodtager: Landbrug & Fødevarer

Hovedformål: Uddannelse

Den økologiske landbrugs- og fødevarerproduktion er voksende i Danmark og på globalt plan. Samtidigt ses i medierne en løbende debat om landbrugets, og herunder økologiens, konsekvenser for klima, natur og miljø og verdens befolkning. Derfor er det vigtigt, at fremtidens borgere og forbrugere på de gymnasiale uddannelser på et fagligt og nuanceret grundlag får lejlighed til at arbejde med økologi ud fra forskellige perspektiver, så de på et oplyst grundlag kan tage selvstændigt stilling til deres egen holdning til fremtidens fødevarerproduktion og eget forbrug af fødevarer. Derfor udvikles et tværfagligt læremiddel til gymnasiesko-

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2017

len om økologi til fagene biologi, naturgeografi og samfundsfag og i forbindelse med tværfaglige undervisningsforløb. Materialet udvikles og testes i samarbejde med Lyngby Gymnasium. Læremidlet giver et helhedsorienteret billede af, hvad økologi går ud på rent fagligt, og hvilken betydning produktionsformen har for samfundet i Danmark og globalt set. Læremidlet formidles via en hjemmeside, der indeholder indgange til de forskellige fag samt forslag til tværfaglige forløb og til at komme ud på økologiske gårde. Sites kan senere udvides til også at rumme materiale til HTX og HHX uddannelserne.

Note 26. Økologisk inspirationsbørs for unge landmænd

Tilskudsmodtager: Landbrug og Fødevarer

Hovedformål: Uddannelse

Efterspørgslen efter økologiske fødevarer vokser, og mange virksomheder har gennem det seneste års tid meldt, at der i stigende grad er brug for at styrke det danske økologiske råvaregrundlag. Samtidigt er mange etablerede økologer 50+, og der vil inden for en overskuelig fremtid være brug for et generationsskifte på mange bedrifter. Økonomien ser i de fleste økologiske driftsgrene fornuftig ud, men det er alligevel vanskeligt at tiltrække etableringsparate unge nok til økologien på nuværende tidspunkt. Derfor er det væsentligt at få unge nyuddannede landmænd motiveret til at se mulighederne ved at starte økologisk produktion. Såvel for elever som undervejs har gjort sig overvejelser om, at økologien kunne være noget for dem, og for elever som ikke har haft økologi som hovedfokus i deres uddannelsesforløb, er der brug for viden og inspiration til, hvordan de kan komme i gang på forskellige niveauer og eventuelt i samarbejde med andre.

Derfor holdes en Økologisk Inspirationsbørs målrettet nyuddannede produktionsledere og agrarøkonomer, Formålet med inspirationsbørsen er at gøre de nyuddannede landmænd interesseret i de muligheder økologiske produktion rummer af spændende faglige udfordringer og indtægtsmuligheder. Samtidig bliver de en del af et netværk, der kan danne baggrund for samarbejder med andre nyuddannede med interesse for økologi eller allerede etablerede økologer der gerne vil dele ud af deres erfaringer og eventuelt tage hul på et glidende generationsskifte. Den økologiske inspirationsbørs afvikles på en økologisk innovativ bedrift med deltagelse af unge landmænd og økologiske landmænd med henblik på netværksdannelse. Arrangementet tilrettelægges som en blanding af fælles oplæg, workshops, dialogmøder og andre aktive mødeformer mellem de unge og de deltagende øko-landmænd, som ressourcepersoner.

Note 27. Økologisk kanin i landbruget og til forbrugeren

Tilskudsmodtager: Landbrug & Fødevarer

Hovedformål: Forskning og forsøg

Formålet med projektet er at fremme den økologiske kaninproduktion i Danmark. Projektet bygger videre på erfaringerne fra det i gangværende projekt "Økologisk kaninproduktion – et pilotprojekt". Projektet skal indsamle yderligere produktionserfaringer til en rentabel kaninproduktion og dermed bidrage til at udvikle produktionen på bedrifterne og motivere til yderligere opstart af økologisk kaninproduktion. Samtidig skal det bidrage til at skabe afsætningsmuligheder af kødet på baggrund af de opnåede erfaringer fra pilotprojektet. I løbet af projektet bygges videre på den dataregistrering, der er startet i 2016, med henblik på at generere objektive prognoser for produktiviteten i kaninproduktionen. Derudover opbygges erfa-grupper blandt nye og etablerede kaninproducenter, og der indhentes yderligere erfaringer gennem en studietur hos økologiske kaninavlere i Nordfrankrig. Racevalg, udvikling af staldsystemer og fodringstrategier er afgørende for en succesfuld produktion, og der kan hentes væsentlig viden og knowhow hos de franske producenter, som er de førende på området. På afsætnings siden skal projektet arbejde med både lokale og landsdækkende afsætningsmuligheder for kaninkødet. Der skal opbygges samarbejdsflader mellem grossister, detailed og restauranter for at sikre stimulering af afsætningsmarkedet med balance i udbud og efterspørgsel. Gennem projektets aktiviteter skal kaninen også introduceres til forbrugeren. Dette sker gennem målrettet forbrugersinformation samt tilgængelige opskrifter med økologisk kanin.

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2017

Note 28. Brug af lokalbedøvelse ved kastration af grise i faremark

Tilskudsmodtager: Udviklingscenter for Husdyr på Friland

Hovedformål: Forskning og forsøg

Et tidligere projekt med afprøvning af gasbedøvelse har vist store udfordringer ved brug af udstyret på friland, med indikation af en vis følsomhed over for vejr og vind. Formålet er derfor at afprøve en alternativ bedøvelsesform; lokalbedøvelse. Implementering af lokalbedøvelse kræver en ændring af arbejdsrutiner i forbindelse med kastration, ikke mindst for de besætninger der normalt kastrerer inde i farehytten. Derfor indsamles erfaringer omkring brug af lokalbedøvelse i praksis. Et pilotprojekt med henblik på udvikling og afprøvning af udstyr til lokalbedøvelse gennemføres. En vogn/kasse der tidligere er udviklet til brug ved gasbedøvelse indrettes til brug ved lokalbedøvelse. Efter løbende evaluering og tilpasning gennemføres en udvidet afprøvning i en større besætning, der normalt kastrerer inde i farehytterne. Erfaringerne fra afprøvningen samles i en vejledning, med beskrivelse af arbejdsrutiner og nødvendigt udstyr til brug for lokalbedøvelse ved kastration på friland, med henblik på at gøre økologiske svineproducenter klar til fremtiden, hvor et alternativ til kastration i sin nuværende form skal implementeres. Der udarbejdes endvidere en protokol for velfærdsvurdering af metoden.

Der afholdes en workshop med henblik på at diskutere mulighederne for implementering af bedøvelse ved kastration herunder lovgivning og rammevilkår vedr. brug for økologiske producenter. På baggrund af den praktiske afprøvning, velfærdsvurderingen og resultaterne fra workshoppen, udarbejdes en intern anbefaling vedr. brug af lokalbedøvelse ved kastration i besætninger med udendørs sohold.

Note 29. Udstyr til fravænningsgrise - Vintersæsonen

Tilskudsmodtager: Udviklingscenter for Husdyr på Friland

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets primære formål er at teste nyudviklet udstyr til fravænningsgrise holdt på friland. Fravænningshytter og foderstation skal funktionalitetstestes i vinterhalvåret, hvor det er mest problematisk at have fravænningsgrise på friland. Sekundært er målet at understøtte udvikling af økologiske Plus koncepter hvor slagtesvinet bliver endnu mere fritgående, og dermed nærmer sig et liv fra fødsel til slagt på friland. Sundhedsvurderingen af grisene skal ligge til grund for konceptets dyrevelfærdspotentiale og økonomien i produktionsmetoden skal klarlægges. I projektet vil der være særlig fokus på tidligt forår, samt efterår og vinter, da det er i disse periode udstyr, produktivitet, grise og producent udfordres maksimalt af vejrliget. Med erfaringerne fra den første halve vinter (januar/april 2017) revideres hyttens funktion, og der produceres en version 2 hytte med baggrund i de indsamlede erfaringer. Udviklingscentret følger afprøvningen ude i besætningerne og indsamler og behandler data om foderforbrug, tilvækst, sundhed og adfærd. Data vil blive sammenholdt med data og erfaringer fra tidligere projekter om fravænnning på friland.

Note 30. POPkorn (Udviklingen af populationer af korn)

Tilskudsmodtager: Agrológica

Hovedformål: Forskning og forsøg

Korn dyrkes også i økologisk landbrug normalt som monokulturer af genetisk ensartede sorter, selvom dette principielt strider imod de økologiske principper om biodiversitet og en målsætning om at følge naturlige principper for regulering af bl.a. plantesygdomme. EU's såsædslovgivning har hidtil krævet, at kun genetisk ensartede sorter kunne godkendes til markedsføring, men en ny forsøgsordning fra EU åbner for muligheden for, at der i perioden 2015-18 kan markedsføres heterogene sorter eller kornpopulationer.

Projektet vil frembringe populationer af forskellige kornarter og med forskellige anvendelsesegenskaber, således at økologiske landmænd får mulighed for at afprøve det i praksis.

Note 31. Robuste sorter af æbler og pærer til økologisk dyrkning

Tilskudsmodtager: GartneriRådgivningen

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål er at afprøve potentielle nye sorter på forsøgsbasis samt indsamle og formidle viden og erfaringer fra sortstestplantninger hos avlere. Dette gøres for at øge avlernes driftsøkonomi og konkurrence-

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2017

evne. På grund af nedbrydning af skurvresistens hos de æblesorter, som tidligere var resistente, og fordi der ikke er så mange hjælpestoffer godkendt til økologisk dyrkning, er det vigtigt at finde nye robuste sorter. Nye potentielle sorter afprøves, og viden fra mindre lokale og private økologiske sortsplantninger over hele landet, indsamles og formidles videre, for at finde unikke robuste sorter til lokal økologisk produktion og salg. Projektet udnytter tillige indsamlet viden fra tidligere projekter og fra erhvervet. Resultaterne fra disse undersøgelser formidles mundtligt ved rådgivning og åbenthusedage, samt skriftligt ved artikler i nyhedsbreve, fagbladet GartnerTidende, samt i et sortskatalog, der udgives både trykt og på hjemmeside.

Note 32. Nye muligheder – Mere økologisk honning

Tilskudsmodtager: Danmarks Biavlerforening

Hovedformål: Rådgivning

Med afsæt i de kommende nye muligheder på regelsiden, som netop nu er under udmøntning i NaturErhvervstyrelsen, og med baggrund i tidligere projekt om økologisk biavl, har projektet til formål, at samle og formidle viden til fremme af økologisk biavl til biavlere, landmænd og forbrugere. Herved udnyttes de nye rammer for at øge produktionen, omlægning og afsætning af danskproduceret økologisk honning. I en spørgeskemaundersøgelse i Danmarks Biavlerforening angiver over 50 % af biavlerne, at de ønsker at omlægge til økologisk biavl, hvis det er muligt. Der ses desuden en stor efterspørgsel på økologisk honning.

Projektet har til formål over for biavlere, at indsamle og formidle erfaringer om hvordan økologisk biavl drives i praksis. Her vil der være fokus på de situationer, hvor økologisk biavl adskiller sig fra konventionelt biavl. Derigennem skal det sikres at flest mulige biavlere bliver inspireret til økologisk biavl, og eventuelle udfordringer forebygges. Overfor økologiske landbrug, skal projektet inspirere til at forbedre mulighederne for honningproduktion. Dette omfatter både naturtiltag og afgrødevalg, der understøtter biernes behov, i det omfang det kan indrettes. Endvidere skal incitamentet for landbruget beskrives. Endelig skal synergier og mulige samarbejdsformer mellem biavlere og landmænd beskrives, og der skal skabes et værktøj til formidling af kontakter mellem biavlere og økologiske landmænd. Over for forbrugere, skal projektet oplyse om, hvordan de økologiske principper sikres, i produktion af økologisk honning. Dette vil dels give en fremtidigt afsætningsværktøj til økologiske biavlere og dels vil det øge forbrugernes viden om alle de økologiske principper, og dermed give en bredere forståelse for økologi.

Note 33. Kan vi få kortlagt rodukruddet via foto og digitalbilledbehandling

Tilskudsmodtager: Økologisk Rådgivning

Hovedformål: Forskning og forsøg

Rodukrudt udgør et stort problem på de fleste økologiske bedrifter og bekæmpelse er nødvendig for, at sikre et stabilt udbytte. Effektiv bekæmpelse kræver viden om strategi for bekæmpelse af rodukruddet samt viden om udbredelsen i marken. Strategier til bekæmpelse af rodukruddet er udarbejdet i gennem årtier, men ofte mangler erkendelsen og motivationen til at få den rigtige strategi fuldt implementeret ude på bedrifterne. Viden om rodukruddets udbredelse kan i dag kun opnås manuel kortlægning i marken. En proces som er tidskrævende og derfor ofte bliver nedprioriteret.

Programmer der kan behandle billedmateriale er tilgængelige og det er muligt at udtrække data der kan beskrive kolonier af f.eks. tidsler og kvikgræs før høst. Den tilgængelige teknologi gør det muligt, at kortlægge selv store økologiske bedrifter på under en dag. Projektets formål er, at undersøge om den tilgængelige teknologi til billedbehandling giver et lige så godt og brugbart grundlag for udarbejdelse af strategien til bekæmpelse af rodukruddet i en mark i forhold til en fysisk kortlægning af rodukruddet i marken.

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2017

Særlig pulje: Økologisk Eksportfremme

Note 1. BioFach 2017 - Markant fælles økologieksponeering på verdens største økologimesse

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Afsætningsfremme

Formålet med projektet er at øge eksporten af økologiske fødevarer til nære og nye eksportmarkeder gennem etablering af en fællesstand for økologiske virksomheder på verdens største, økologiske fødevarer-messe BioFach med cirka 50.000 besøgende. I 2017 bygges der videre på det succesfulde koncept fra 2016, som rummede 49 virksomhedsudstillere fordelt på 32 stande. Messedeltagelsen skaber nye kontakter og vedligeholder kendte kontakter, og det giver de deltagende virksomheder mulighed for at inspirere og motivere de besøgende beslutningstagere fra eksportmarkeder til at udvide deres økologiske sortiment og få øje på nye, økologiske, innovative produkter, koncepter og producenter. Projektet indeholder også en presseindsats og markedsføring på sociale medier både før, under og efter messen. Derudover identifikation af nye, økologiske trends og tendenser på messen.

Note 2. Skub i den økologiske fødevareeksport - Organic Export Academy 2017

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Afsætningsfremme

Projektets formål er at bidrage til øget afsætning af økologiske fødevarer på eksportmarkedet ved at styrke eksportkompetencerne i virksomheder med økologisk produktion og en strategisk målsætning om at arbejde med eksport af økologiske fødevarer. Aktiviteterne i projektet er udvikling, planlægning og gennemførelse af en række seminarer for de økologiske virksomheder, hvor de kan opnå ny og opdateret viden om eksportmarkeder samt styrke deres kompetencer og værktøjer til at arbejde med eksport og dermed øge eksporten af økologiske fødevarer. Målgruppen er både nye og erfarne eksportvirksomheder. Der udbydes fire seminarforløb målrettet de økologiske virksomheder: Markedskendskab – muligheder for økologisk eksport til de mest oplagte eksportmarkeder, Eksportstrategi og lanceringspræsentationen, Konceptudvikling for økologiske fødevarer på eksportmarkeder og Fokus på innovation – udfordringer og inspiration.

Note 3. 'Øko-dannelse' i svensk og norsk detailhandel

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Afsætningsfremme

Formålet med projektet er at øge eksporten af økologiske fødevarer til hhv. Sverige og Norge ved at formidle viden og inspiration om økologi til beslutningstagere hos udvalgte detailkæder og detailgrossister i Sverige og Norge. Den økologiske omsætning på det svenske marked steg i 2015 med 39%, mens det norske marked havde en stigning på 15%. Væksten skyldes blandt andet et øget, strategisk fokus på økologi i de svenske og norske detailkæder. Projektet vil indeholde følgende aktivitetspakker: Forberedende analyse af det svenske og norske detailmarked via field research, trends og data, Kontaktetablering til detailkæder og -grossister på hhv. det svenske og norske marked, Præsentationsforberedelse til møder, Præsentation/møde/dialog med detailkæder og -grossister på det svenske og norske marked samt Opfølgende præsentation og inspiration fx omkring synliggørelse, økologiske temaer, økologiske sanseområder til forbrugerne.

Note 4. Nordic Organic Food Fair 2017 – Nordisk øko-messe for SMV'er

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Afsætningsfremme

Formålet med projektet er at fremme afsætningen af økologiske fødevarer på de nordiske eksportmarkeder med fokus på, at de små og mellemstore, økologiske virksomheder (SMV'er) får mulighed for at afsætte økologiske fødevarer på disse eksportmarkeder. Dette skal ske ved at gennemføre en økologisk fællesstand på den nordiske økologimesse Nordic Organic Food Fair 2017 (NOFF) i Malmø, som har mere end 4.000 besøgende fra detailkæder og grossister. En fælles indsats via en økologisk fællesstand bidrager ved hjælp af massiv synlighed og eksponeering til at motivere vigtige beslutningstagere på de nære, nordiske eksportmarkeder til at udvide deres økologiske sortiment og inspirerer samtidig til nye, økologiske og innovative koncepter.

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2017

ter. Derudover skabes der kontakter mellem økologiske producenter og beslutningstagere i afsætningsledene, hvilket er essentielt for at fremme afsætningen af økologiske fødevarer. . Projektet indeholder også en presseindsats og markedsføring på sociale medier både før, under og efter messen.

Note 5. PLMA 2017 – Løft af økologisk eksport via 100% økologisk fællesstand

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Afsætningsfremme

Formålet med projektet er at fremme afsætningen af økologiske fødevarer til nære og nye eksportmarkeder. Dette sker gennem messedeltagelse på den store internationale fødevaremesse PLMA 2017 i Amsterdam, Holland, der hvert år er mødested for de mest etablerede detailkæder og grossister. Via en 100% økologisk fællesstand bidrager messedeltagelsen til de deltagende virksomheders eksportvækst og motiverer beslutningstagere fra eksportmarkeder til at udvikle deres økologiske sortiment og få øje på nye, innovative og økologiske produkter. Projektet bygger videre på de gode erfaringer og resultater fra den 100% økologiske fællesstand på PLMA 2016, der var ekstremt velbesøgt, og som blev rost af talrige indkøbere fra udenlandske kæder for at have en meget tydelig, økologisk profil, der inspirerede til økologiske valg. Projektet indeholder også en presseindsats og markedsføring på sociale medier både før, under og efter messen. Derudover identifikation af nye, økologiske trends og tendenser på messen.

Note 6. Deltagelse og markedsføring af økologiske fødevarer på ANUGA i Köln

Tilskudsmodtager: Landbrug & Fødevarer

Hovedformål: Afsætningsfremme

Projektets formål er at højne interessen og herved øge eksporten af økologiske fødevarer ved deltagelse på verdens største fødevaremesse i Köln, ANUGA 2017. I kraft af messens vigtighed og størrelse sikrer deltagelse, at økologien eksponeres overfor indkøbere fra hele verden og budskabet om de økologiske principper bredes ud til en lang række interessenter. Der etableres en åben stand, der inviterer til, at besøgende på ANUGA stifter bekendtskab med økologien. Gennem information omkring økologiens produktionsmetoder og kvaliteter skal interessen for økologi stimuleres og højnes for de besøgende på standen.

Note 7. Foodserviceindsats på nærmarkeder – Tyskland og Sverige

Tilskudsmodtager: Landbrug & Fødevarer

Hovedformål: Afsætningsfremme

Projektets formål er at fremme afsætningen af økologiske fødevarer i foodservicesektoren på nærmarkederne Tyskland og Sverige. Disse to lande er Danmarks suverænt vigtigste eksportmarkeder. Der er her yderst gode muligheder for at øge afsætningen af økologi. Hele 48 % af den samlede økologiske eksport går til Tyskland, der køber danske økologiske varer for 820 mio. kr. Eksporten til Sverige er steget fra 207 mio. kr. i 2013 til 295 mio. kr. i 2014. Den udgør nu 17 % af den samlede økologiske eksport. Det er derfor vigtigt at opretholde fokus på disse lande for at øge eksporten og udnytte markedspotentialet. Danmark bliver set som økologisk foregangsland i internationale sammenhænge, hvorfor projektet er bygget op omkring en temadag om konkret integration af økologiske produkter i storkøkkeneres menuer.

Note 8. Deltagelse og markedsføring af økologiske fødevarer på BioFach 2017 i Shanghai

Tilskudsmodtager: Landbrug & Fødevarer

Hovedformål: Afsætningsfremme

Formålet med projektet er at støtte økologieksporpen til Kina. Forventningen til markedsandelen af økologiske fødevarer på det kinesiske marked er en fordobling i 2020 og efterspørgslen på især udenlandske økologiske varer stiger markant. Ved at uddanne besøgende på den vigtigste messe for økologi og fødevarer, BioFach China, sættes der fokus på økologiens kvaliteter, der understøtter denne positive udvikling indenfor økologien i Kina. Projektet skal igennem deltagelse på BioFach China udbrede kendskabet og højne interessen for økologi. I kraft af messens vigtighed sikrer deltagelse, at økologien vil blive bredt eksponeret på det kinesiske marked. Gennem information omkring økologiens produktionsmetoder og kvaliteter skal interessen for økologi stimuleres og højnes, og gennem produktfremvisning vil der være konkrete muligheder for at

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2017

indgå dialog med interessenterne på messen. Der etableres en åben stand, der inviterer til, at deltagere på messen stifter bekendtskab med økologien. Dette skal ske gennem præsentationer og dialog med danske virksomhedsrepræsentanter omkring økologiens krav, udvikling og kvaliteter samt præsentation. De deltagende virksomheder har alle kapacitet og ressourcer til at øge eksport til Kina.

Note 9. Udvikling af økologi til Finland

Tilskudsmodtager: Landbrug & Fødevarer

Hovedformål: Afsætningsfremme

Formålet med projektet er at støtte økologiekporten til det finske marked, hvor der de seneste fem år har været en markant stigning. I sammenligning med det danske økologiske marked er Finlands økologiske forbrug stadig relativt lille, men hvis væksten i markedet fortsætter som forventet er markedet godt på vej til at blive aldeles attraktivt for de danske økologiske fødevarerproducenter. Projektet understøtter derfor udviklingen af eksporten, gennem opkvalificering af deltagerne til markedet generelt samtidig med, at der skabes et afsæt for, at virksomhederne kan indgå i direkte dialog med væsentlige beslutningstagere i kæderne i både foodservice og detail. Gennem et fremstød i Finland, hvor deltagerne først bliver klædt godt på ift. markedet gennem generel baggrundsviden og information om markedet samt hands-on cases, bliver der arrangeret målrettede møder med de førende detailkæder indenfor økologi. På disse møder informeres der om økologiens krav, kvaliteter og principper, så indkøberne er fuldt ud informeret om økologiens kvaliteter og årsager til merpriser. Herefter lægges der op til mere målrettede møder mellem deltagerne og indkøberne fra detailkæderne, hvor virksomhederne gennem produktfremvisning og information får konkret mulighed for at indgå dialog med indkøbere indenfor deres respektive kategorier i foodservice og detail.

Note 10. Anuga 2017 – en målrettet indsats overfor eksisterende og uprøvede afsætningskanaler i Tyskland

Tilskudsmodtager: Producentsammenslutningen Bio Aus Dänemark

Hovedformål: Afsætningsfremme

Projektet har til formål at øge produktionen og afsætningen af danske økologiske fødevarer således at producenterne kan ekspandere og skabe vækst i virksomhederne og dermed flere arbejdspladser til fødevarerhvervet. Kunder fra Tyskland inviteres på besøg i Danmark til relevante steder, hvor økologien viser best practice. Derudover samles danske producenter af økologiske fødevarer om en fælles stand på verdens største fødevareremse Anuga 2017 i Köln, hvor der hvert andet år kommer nøglepersoner og beslutningstagere fra alle relevante eksportmarkeder. Derudover besøg fra danske producenter af økologiske fødevarer til tyske trendsætterende kæder og kunder.

Note 11. Dansk Økologisk Fællesstand på Internationale Grüne Woche 2017, 20. - 29. januar 2017

Tilskudsmodtager: Organic by Nørskov / NewNordica ApS

Hovedformål: Afsætningsfremme

Internationale Grüne Woche (IGW) er verdens største fødevareremse med ca. 400.000 besøgende i 2016. IGW er et mix mellem B2B og B2C. I år var der over 100.000 officielle B2B fagbesøgende. På IGW er der en markant stigende interesse for økologiske varer. Dette skyldes både en stigende besøgerinteresse, men også IGW's placering i Berlin, som er Tysklands og måske Europas økologi-hovedstad. IGW er interessant, fordi den både er international, men også er en tysk nærmarkeds-messe. I 2017 laves der en Dansk National Pavillon med en særskilt Økologisk Fællesstand. En fællesstand med udelukkende B2B fokus. I samarbejde med med Norge, Finland, Sverige og Baltikum laves i et nordisk tema. Temaet vil blive understøttet af øget pressedækning, samt nationale flag på messe oversigtskortet.

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2017

Note 12. Markedsføring af økologisk private label på verdens største private label messe i Amsterdam 16.-17. maj 2017

Tilskudsmodtager: Food from Denmark

Hovedformål: Afsætningsfremme

Projektets formål er at skabe rammerne for en voksende dansk økologisk fødevareeksport indenfor det voksende private label segment, hvor indtjeningsmulighederne er store. Der indsamles markedsdata, som er relevant i forhold til eksport af økologisk private label, og denne data skal være med til at give virksomhederne en bedre indsigt i detailmarkedet. Der udarbejdes en fælles brochure, hvor man sætter fokus på økologisk private label og brochuren er med til at danne en fælles ramme om projektet. Brochuren vil blive delt ud på messen og op til messen sendes den til private label indkøbere. Der laves en video som markedsfører dansk økologi på et overordnet niveau. Denne video skal vises på messen og den vil også markedsføres op til messen via forskellige kanaler online. Der etableres en fælles økologisk stand i forlængelse af den danske konventionelle fødevarepavillon. Den økologiske pavillon vil have et køkkenområde, hvor der serveres de økologiske smagsprøver, så udstillerne kan invitere deres kunder til frokost, hvor de kan smage danske økologiske produkter af høj kvalitet. For at få en bedre forståelse af de økologiske produkter på målmarkedet laves der en store-check tur. Der lejes en bus og man besøger de største hollandske kæder med henblik på at finde frem til de eksisterende økologiske private label serier i de pågældende kæder, så man kan studere nærmere ens egen kategori i forhold til de eksisterende private label kategorier man finder hos de hollandske detailkæder med henblik på at finde frem til hvor ens eget produkt står i forhold til konkurrenternes.

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2017

Særlig pulje: National Afsætningsfremme

Note 1. Økologisk Høstmarked 2017

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Afsætningsfremme

Projektets formål er at skabe en platform til formidling af økologi over for forbrugere. Formidlingen øger forbrugernes kendskab til værdierne bag den økologiske produktionsform og bidrager derved til en styrket afsætning af økologiske fødevarer. I 2015 var der 75 økologiske gårde, der havde valgt at afholde Økologisk Høstmarked, og de fik besøg af mere end 63.000 gæster. Projektet indeholder i 2017 nedenstående 2 hovedindsatser, der begge har høsten og det lokale madlandskab som omdrejningspunkt.

1. Der etableres Økologiske Høstmarkeder på gårde i hele landet, hvor forbrugerne med egne øjne kan se og opleve et økologisk landbrug, tale med landmanden og blive klogere på, hvordan de økologiske råvarer bliver produceret. Hele værdikæden fra jord til bord vil blive kommunikeret, og på flest mulige gårde vil der være mulighed for at købe et måltid økologisk mad.

2. For at skabe yderligere opmærksomhed omkring Økologisk Høstmarked etableres der som noget nyt en optakt til Økologisk Høstmarked i weekenden før Høstmarkedet. Eventen formidler økologi på en involverende og relationsopbyggende måde og vil konkret udmønte sig ved en fællesspisning ved et langbord i København, hvor gæsterne på forhånd har købt en billet. Gæsterne vil få serveret et lækkert måltid mad, der er tilberedt af lokale kokke og restauranter. Råvarerne bliver leveret af lokale landmænd, der afholder Økologisk Høstmarked, og landmændene vil selv være til stede ved spisningen.

Note 2. Øget vækst via Det Økologiske Spisemærke

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Afsætningsfremme

Formålet med projektet er at øge den økologiske omsætning i Foodservice-sektoren ved at skabe større kendskab til og synlighed af Det Økologiske Spisemærke og dets værdi. Dette skal ske ved at motivere landets professionelle køkkener til at bruge Det Økologiske Spisemærke – nuværende køkkener skal fastholdes og nye køkkener skal hjælpes i gang med rejsen. Indsatserne skal målrettes hoteller, restauranter og cafeer (HORECA), da denne gruppe af køkkener endnu ikke har set og forstået værdien i Det Økologiske Spisemærke, og derfor også er den gruppe med absolut færrest spisemærker (113 stk. ud af i alt 1696 spisemærker pr. 6/6–16). Projektet vil indeholde følgende indsatser for at synliggøre Det Økologiske Spisemærke og dets værdi overfor HORECA-segmentet og deres brugere og gæster:

- Udvikling af informationsmateriale om - "Hvorfor spisemærket?"
- Udvikling af informationskampagne til fagpressen - "Hvordan giver spisemærket værdi?"
- Udvikling af www.oekologisk-spisemaerke.dk, så HORECA kan se sig selv og tage ejerskab
- Udvikling af et let forståeligt informationsmateriale til spisestedernes gæster - "Hvorfor vælge spisested med Det Økologiske Spisemærke?" samt udvikling af fejringsspakke til HORECA
- Hotline og støtte til HORECA-segmentet - "Har du brug for hjælp?"

Note 3. Øko boost i detailhandlen

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Afsætningsfremme

Formålet med projektet er at fastholde den positive udvikling i afsætningen af økologiske fødevarer i detailhandlen. Dette skal ske ved at etablere og afprøve en række unikke butikskoncepter i detailhandlen, der repræsenterer den absolutte best practise inden for økologi i form af synlighed, sortiment, kommunikation og markedsføring af økologi. De udvalgte indsatser for projektet har til formål at fungere som best practise eksempler på butikker, som på særlig vis markedsfører økologi. Ideen er dermed at inspirere og motivere andre detailbutikker til lignende tiltag, så økologien i Danmark opnår en endnu skarpere profil på økologi og dermed skaber nye veje og større momentum for økologien i den danske detailhandel. Danmark er i forvejen

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2017

international foregangsland for økologi og indsatsen vil bidrage til, at detailmarkederne i udlandet fortsat vil have fokus og opmærksomhed rettet mod de initiativer, der gennemføres i Danmark.

Indsætserne omfatter følgende:

- 1) Best practise på lokal vare butikker med fokus på varernes oprindelse
- 2) Konkurrence – ”Danmarksmester i Økologi”, der får butikker til at konkurrere om højeste salg på økologi
- 3) Best practise for butikker til kommunikation af økologiens budskaber

Note 4. Økodag 2017

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Afsætningsfremme

Formålet med Økodag er at øge salget af økologisk mælk og mejeriprodukter gennem oplysning om den merværdi, som økologiske mejeriprodukter rummer. Til Økodag inviteres forbrugerne ud på økologiske gårde over hele landet. Her oplever de køerne springe ud på markerne efter en lang vinter i staldene. En begivenhed, der gennem de sidste mange år har udviklet sig til at være en forårstradition for rigtig mange danske familier, i 2016 var der 237.000 som deltog. Mange familier har ikke adgang til at besøge en gård, så gårdbesøget er med til at skabe en unik og autentisk ramme omkring formidlingen af økologi, hvor landmændene og køerne sættes i centrum. Forbrugeren kommer helt tæt på en økologisk mælkebedrift og kan skabe en ganske særlig relation til landmanden og dermed også det mejeri, han leverer til. Denne relation er afgørende for, at kommunikationen omkring økologi, dyrevelfærd og natur opleves troværdig og værdifuld. Dette understøttes gennem aktiviteter både før, under og efter Økodag. Hele projektet skal i sidste ende være med til at vise forbrugerne, at de er med til at gøre en forskel: jo mere økologisk mælk de lægger i indkøbskurvene, jo flere køer kommer på græs.

Note 5. Økologi i Horeca

Tilskudsmodtager: Landbrug & Fødevarer

Hovedformål: Afsætningsfremme

Økologien vokser kraftigt i den danske foodservicesektor og det sker specielt i de offentlige køkkener. Hoteller, Restauranter og Cafeer (HoReCa) er det største segment indenfor foodservice (ca. 50 % af total foodservice), men andelen af økologi er forholdsvis lav og udgør kun ca. 25 % af det samlede økologiske forbrug inden for foodservice. Der er således et stort uudnyttet potentiale for mere økologisk afsætning til HoReCa segmentet. Formålet med projektet er, at give økologiske producenter og virksomheder en større indsigt i HoReCa segmentet og viden om, hvor potentialet er for en øget afsætning af økologiske fødevarer til HoReCa. Projektet skal også inspirere HoReCa til i højere grad at prioritere brugen af økologiske produkter.

Der gennemføres en analyse af HoReCa. Hvorfor er forbruget af økologi så begrænset? Og hvad skal der til for at disse typer af køkkener øger deres økologiske forbrug. Det er nogle af de spørgsmål analysen skal afdække. En kvalitativ analyse, som vil kortlægge barrierer og muligheder for mere økologi inden for forskellige køkkentyper i HoReCa segmentet. I analysen vil der blive arbejdet med de tre overordnede segmenter – hoteller, restauranter og cafeer, som vil blive yderligere inddelt i underkategorier. Analysen præsenteres i forbindelse med arrangement på Copenhagen Cooking.

Der gennemføres to arrangementer i forbindelse med Copenhagen Cooking og Dansk Leverandør For- enings messe 2017. De to arrangementer skal formidle viden økologi og inspirere HoReCa segmentet til, at arbejdet mere målrettet med økologien i deres køkkener. Copenhagen cooking er årlig tilbagevendende madfestival, der finder sted i august i København. Arrangementerne henvender sig primært til køkkener, producenter, virksomheder, grossister og interesseorganisationer.

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2017

Note 6. Dialog i kæden

Tilskudsmodtager: Landbrug & Fødevarer

Hovedformål: Afsætningsfremme

I 2016 har Landbrug & Fødevarer afholdt tre seminarer, der sætter retningen for, hvilke aktiviteter branchen mener, der skal sættes i gang. Baggrunden for møderne har været at finde frem til, hvordan sektoren sammen kan imødekomme den store efterspørgsel efter lokale økologiske fødevarer. Møderne konkluderede, at fælles dialog og indsigt, samt mere videndeling og faglighed i hinandens verdener, er en forudsætning for, at realisere visionen om at afsætte flere lokale og økologiske fødevarer. På et stormøde i februar, hvor der var flot tilslutning fra tonegivende aktører (fødevarereproducenter- og virksomheder, de store grossister og køkkener), blev der stillet skarpt på, at skabe et forpligtende og styrket samarbejde, og det bekræftes, at der er et tydeligt behov for mere dialog på tværs i Foodservicesektoren.

Projektets formål er at skabe målrettede udviklingsinitiativer, som kan innovere og udvikle foodservicesektoren på tværs af aktører. Fra dialog i kæden 2016 er tilbagemeldingerne klare. Hvis der skal afsættes flere lokale økologiske fødevarer forudsætter det et tættere samarbejde inden for hele sektoren og at de lokale producenter identificeres og geares til, at afsætte deres produkter. Det er de tilbagemeldinger fra producenter, grossister og køkkener, der har medført at projektet i 2017 vil målrette sine aktiviteter på at styrke samarbejdet i branchen, udvikle konkrete redskaber/guides til små lokale producenter og identificere lokale producenter.

Note 7. Sofari 2017 – mere øko-gris i indkøbskurven

Tilskudsmodtager: Producentsammenslutningen Fremme af Økologisk Kvalitets Svinekød (FØKS)

Hovedformål: Afsætningsfremme

Projektets overordnede formål er at bidrage til at øge den langsigtede efterspørgsel efter dansk økologisk svinekød i detailhandlen for dermed at styrke udviklingen af den økologiske svineproduktion til gavn for nuværende og kommende producenter. Det sker ved en landsdækkende event, Sofari, som holdes den sidste søndag i maj. Her inviteres forbrugerne ud og se, hvordan de økologiske grise lever. 12-14 gårde medvirker og danner rammen for dialog mellem landmænd og forbrugere. Sofari giver voksne og børn et oplevelsesbaseret indblik i den økologiske svineproduktions kvaliteter (dyrevelfærd, opdrætsforhold, fordring mv.), og økologiens øvrige værdier. Det er med til at give forbrugerne en forståelse for forskellen mellem konventionelt og økologisk produceret svinekød og den tilhørende prisforskel. Målgruppen for aktiviteten er børnefamilier og den kvalitetsbevidste storbyboer. Det forventes, at mindst 12.000 deltager direkte i aktiviteten, og derved får øget deres kendskab til økologisk produktion generelt og i særdeleshed til den økologiske svineproduktion. Endvidere vil omtalen på sociale medier og øvrige medier i forbindelse med aktiviteten skabe en generel øget opmærksomhed på økologi. Sofari er således med til at fastholde momentum omkring forbrugernes interesse for økologi og bidrager dermed til at sikre fortsat stigende efterspørgsel efter dansk økologisk svinekød.

Note 8. Akademi for lokal, direkte afsætning for gårdbutikker og mikroproducenter.

Tilskudsmodtager: De Økologiske Gårdbutikker

Hovedformål: Afsætningsfremme

Formålet med projektet er gennem akademiet at give et kompetenceløft til primær- og mikroproducenter og herved bidrage til at øge den lokale, direkte afsætning af økologiske fødevarer. Gennem en række workshops og seminarer skal deltagerne på akademiet få indsigt i og viden om emner som: fødevarerlovgivning og mærkning med særlig fokus på økologi, økologiske budskaber, PR-værktøjer, brug af sociale medier, udarbejdelse af forretningsplaner, økologiske kundetyper, -krav og -pleje, værtskab mm. Øget viden og nye værktøjer skal bidrage til et øget udbud og større tilgængelighed af økologiske fødevarer og ikke mindst bidrage til at sikre den lokale producent en større lønsomhed på lang sigt.

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2017

Note 9. Samarbejdsmodel for afsætning af økologiske grøntsager fra mindre økologiske avlere

Tilskudsmodtager: SØRIS A/S

Hovedformål: Afsætningsfremme

Problemstillingen er at markedet efterspørger stigende mængder og et mere varieret sortiment af højkvalitets økologisk specialgrønt, men samtidig er de mindre økologiske grøntsagsavlere i Danmark trængte i et marked med få dominerende aktører og relativt høje indtrængningsbarrierer, som er svære for mindre virksomheder at overkomme alene. Visionen er derfor en fælles afsætningskanal for mindre avlere, som skaber merværdi i alle led i værdikæden, hvor flere i fællesskab forsyner markedet med økologiske specialgrøntsager af høj kvalitet. Formålet med projektet er, at Søris udvikler en ny forretningsmodel og værktøjer til at styre det meget komplekse produktionssystem, med mange avlere, på mange lokaliteter, med et bredt udbud af forskellige afgrøder. Projektets leverancer vil være en bæredygtig forretningsmodel for de mindre avlere, et bredere sortiment til markedet og en større diversitet af økologiske afgrøder og sorter på markerne. De forskellige geografiske beliggenheder, og terroir, vil bidrage til øget mangfoldighed for kunderne. Når afgrøderne dyrkes hos flere producenter mindskes sårbarhed over for sygdomme og vejrlig. Dermed bliver systemet robust og skaber leveringssikkerhed. Aktiviteterne i projektet vil føre frem til formuleringen af og indgåelse af en partnerskabsmodel for eksisterende såvel som nye leverandører til Søris. Der vil blive udviklet en transparent forretningsmodel, som blandt andet beskriver afregningssystemerne. Endelig udvikles værktøjer til en optimal styring af produktionsflowet i hele værdikæden for at effektivisere styringen og øge forsyningsikkerheden til kunderne.

Note 10. Biodynamiske råvarer til gastronomien

Tilskudsmodtager: Foreningen for Biodynamisk Jordbrug

Hovedformål: Afsætningsfremme

Formålet med projektet er at sikre afsætningen af den stigende produktion af biodynamiske fødevarer, idet arealet er steget 22 % de seneste 3 år og der er foretaget 12 omlægningstjek i år, svarende til 1000 ha. Det sker ved en målrettet indsats overfor - og i samarbejde med - den gastronomiske branche: kokke, tjenere, sommeliere, slagtere og bagere. De er vigtige aftagere af biodynamiske råvarer og er ambassadører for den biodynamiske salgsudvikling. I projektet skal der ske en synliggørelse og styrkelse af anvendelsen af biodynamiske råvarer via workshops, temamiddage og konkurrencer, hvor biodynamiske landmænd, restaurationsfolk, madbloggere og forbrugere mødes og får oplevelser og informationer sammen i en biodynamisk ramme på landbrug og restauranter. Der laves en videofilm, oprettes en Facebookside og en Instagram-konto til formidling internt til branchen og eksternt til forbrugere og medier.

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2017

Særlig pulje: Omlægning-, fastholdelses- og bæredygtighedstjek i primærsektoren + kompetenceopbygning for nye økologer

Note 1. Omlægningstjek - udvikling af den økologiske produktion

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Rådgivning

Projektets formål er, at flere landmænd får viden om økologisk produktion, og efterfølgende vælger at omlægge sin landbrugsproduktion til økologi. Således øges antallet af økologiske landmænd og det omlagte økologiske areal. Det gøres ved at gennemføre omlægningstjek hos konventionelle jordbrugere og landmænd, der har interesse for at omlægge til økologisk produktion samt tilbyde grupper af landmænd deltagelse i formidling- eller informationsmøder om omlægning til økologi.

Note 2. Bæredygtighedstjek 2017 på økologiske bedrifter

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Rådgivning

Projektets formål er at afdække bæredygtigheden samt initiere og strukturere rådgivningen i de største udviklingspotentialer inden for den samlede bæredygtighedsvurdering på hver deltagende bedrift. Bedriften skal være økologisk eller i omlægningsfase. Dette gøres ved at analysere og videreudvikle bæredygtigheden, og dermed robustheden på hver økologisk bedrift. Bæredygtighedstjekket vil bl.a. sætte fokus på klima, energi, biodiversitet og jordens frugtbarhed. Bæredygtighedstjekket kan danne en fælles baggrund for alle ejendommens rådgivningstiltag og være med til at danne forståelse og ejerskab i de anbefalede forbedringer eller ændringer, som den faglige rådgivningsindsats kan bruge som udgangspunkt.

Note 3. Omlægningstjek – for mere og bedre økologi

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Rådgivning

Projektets formål er at fremme omlægning til økologisk produktion via omlægningstjek. Markedet efterspørger mere økologi og flere forskellige varer. Der er brug for flere økologer til at producere, og der er et tydeligt behov for at gøre en målrettet indsats for at sikre, at flere konventionelle landmænd omlægger til økologisk produktion. Et omlægningstjek til konventionelle landmænd er en succesfuld model til at styrke og understøtte beslutningen om en ny vej for mange landmænd. Yderligere afholdes informationsmøder om omlægning til økologi.

Note 4. Øget økologi i Syddanmark med omlægningstjek

Tilskudsmodtager: Producentsammenslutningen Sønderjysk Økologi

Hovedformål: Rådgivning

Projektets formål er at synliggøre de muligheder der ligger i den økologiske produktionsform hos både konventionelle og økologiske primærproducenter, hovedsagelig i Syd- og Sønderjylland og Fyn, ved at gennemføre omlægningstjek hos konventionelle landmænd. Landmanden får ved et tjek tilstrækkelig faglig og økonomisk indsigt til at tage en beslutning omkring driftens videre produktionsform og diversitet. Yderligere afholdes informationsmøder om omlægning til økologi.

Note 5. Biodynamiske omlægningstjek/udviklingstjek

Tilskudsmodtager: Foreningen for Biodynamiske Jordbrug

Hovedformål: Rådgivning

Projektets formål er at gennemføre omlægningstjek med henblik på at øge udviklingen af det økologiske og biodynamiske landbrugsareal og produktion. Den biodynamiske dyrkningsmetode bygger på en opfattelse af bedriften som en levende helhed. Det afspejler sig i de biodynamiske Demeter-regler. Det indebærer, at de økologiske regler overholdes, samt at landmanden herudover også skal leve op til en række yderligere krav. Derfor er muligheden for at tilbyde omlægningstjek værdifuld i disse år. Der anvendes værktøjer fra Dyna-

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2017

misk Strategi og fra bæredygtighedsanalysemodellen RISE. Der tages udgangspunkt i de biodynamiske principper og i Demeter-reglerne.

Note 6. Økologi – noget for dig?

Tilskudsmodtager: Producentsammenslutningen Økologi Nord

Hovedformål: Rådgivning

Projektets formål er gennem omlægningstjeks at hjælpe flere i gang med økologien. Projektet vil gennemføre omlægningstjek hovedsagligt i Nordjylland, hvor mælkeproduktion er en udbredt produktionsform og derfor et fokuspunkt. Men der er også stigende interesse for økologisk kødkvæg, æg- og fjerkræproduktion samt planteavl. Yderligere afholdes nogle generelle informationsmøder om omlægning til økologi.

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2017

Særlig pulje: Køkkenomstilling

Note 1. Forretningsmæssig succes med økologi på menuen

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Afsætningsfremme

Projektets formål er at styrke den økologiske afsætning ved at sætte økologien på menukortet på hoteller, restauranter og cafeer. Blandt denne gruppe er der i dag meget langt mellem spisesteder, der har økologi på menukortet. Tiden er inde til at sætte gang i omlægningen, også når der spises ude. Efterspørgslen er der. Projektet tager fat på myten om, at gæsterne ikke vil betale for økologi, og at det er svært at omstille menukortet til økologisk.

Gennem kreativitet, innovation, mod og økologisk indsigt viser projektet vejen til mere økologi ved at udvikle indsigter og redskaber til den forretningsmæssige succes frem mod mere økologi på menukortet.

- Redskaber/indsigter for økologisk omlægning af private spisesteder
For at illustrere den økologiske omlægning udarbejdes redskaber/indsigter fra udvalgte eksempler på om-lægning af hhv. restaurant, café og hotel, der repræsenterer en vis bredde indenfor hver deres område. Her afprøves hverdages udfordringer ved den økologiske omlægning og indsigter/redskaberne til at løse disse udarbejdes.
- Formidling af resultater af den økologiske omlægning af private spisesteder
Formidling af indsigter/redskaber fra omlægning af hhv. hotel, restaurant og cafe præsenteres bredt for målgruppen. Formidling/præsentationen vil foregå løbende hen over året ved at inspirere og kompetenceopbygge til mere økologi på menukortet. Dette sker ved deltagelse i målgruppens fagmesser, temadage, artikler i fagpressen samt online kommunikation.

Note 2. Nøglepersoner som katalysatorer for øget omlægning i storkøkkener

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Afsætningsfremme

Formålet med projektet er at øge afsætningen af økologiske fødevarer i foodservice-sektoren ved at informere om økologi samt brug af økologiske råvarer overfor de nøglepersoner i foodservicebranchen, der dagligt fungerer som vidensbærere til anslået 6.000 professionelle køkkener. Gennem deres mange daglige kontaktpunkter til køkkenerne påvirker de dermed hele foodservicebranchen. Via viden om økologi kan disse nøglepersoner være med til at sikre, at den økologiske omsætning i foodservice øges fra de nuværende 1,7 mia. kr. til 2,1 mia. kr. ud af den totale omsætning på 19 mia. kr. Projektet bidrager således til økologisk vækst i private såvel som offentlige køkkener.

Målgruppen i projektet er 1) Grossisternes konsulenter i foodservicebranchen 2) Fødevarerirksomhedernes konsulenter i foodservicebranchen. Erfaringerne viser, at information og viden om økologi gør disse personer til økologiens forlængede arm ud i de professionelle køkkener. Erfaringerne viser også, at der er særdeles stor spredningsmæssig effekt i form af videnoverførsel om økologi til de ansatte i køkkenerne fra disse nøglepersoner. Vidensniveauet om økologi er meget forskelligt hos nøglepersonerne. Nogle har lige begyndt den økologiske rejse, mens andre har været i gang i flere år. Derfor skal nøglepersonerne opdeles i to niveauer afhængigt af deres vidensniveau. Deltagere med lav viden vil blive tilbudt 3-4 forløb med 10-15 deltagere pr. hold i alt ca. 50 deltagere, som bliver tilbudt et tre-dages workshop/kursus med grundlæggende information om økologi i relation til professionelle køkkener. 8-10 deltagere med højere viden tilbydes en to-dages informationstur, der indeholder den sidste nye viden om økologi, information om nye veje til brug af økologi og nye veje til formidling af økologi. Der følges op med 2 netværksmøder.

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2017

Note 3. Mere viden, mere afsætning

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Afsætningsfremme

Projektets formål er gennem målrettede informationsaktiviteter, vidensdeling og netværk at sikre øget afsætning af økologiske fødevarer til professionelle køkkener over hele landet. Projektet vil facilitere og videreudvikle det fysiske møde, hvor professionelle køkkener kan mødes i netværksgrupper, lære af hinanden og sammen udvikle deres køkkener henimod mere økologi. Hittidige erfaringer viser, at professionelle køkkener har stort gavn af at mødes på tværs, og at de erfaringer, der her deles, er af uvurderlig værdi ift. fastholdelse og udvikling af økologien i køkkenerne. Projektet henvender sig også til elever/næste generation af køkkenprofessionelle, da det er vigtigt så tidligt som muligt, at få vakt interesse og forståelse for økologien som en naturlig del af deres kommende køkkenfaglige hverdag.

Der udsendes 4-6 nyhedsmails med inspiration til omlægning, nye anvendelsesmuligheder af råvarer/opskrifter, information om sæsonerne, tips og tricks til minimering af madspild mm. Information på hjemmesider og trykt materiale, her kan køkkenerne søge hjælp, finde materiale om økologi til brug overfor køkkenernes kunder/brugere mm. Formidling af de gode historier, om hvordan køkkener er lykkedes med økologien til resten af fodservice-sektoren: professionelle køkkener, grossister og producenter.

Note 4. Økologi på menuen

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Afsætningsfremme

Projektets formål er at få mere økologi på menukortet i hoteller, restauranter og caféer samt fastholde og udvikle menukortet hos de private kantiner. Gennem ny viden, oplevelser, inspiration og erfaringsudveksling skal deltagerne på den økologiske dag gøres opmærksomme på det uudnyttede økologiske potentiale og motiveres til at sætte økologi på fremtidens menukortet med deraf øget følgende omsætning.

Den økologiske dag afholdes under Copenhagen Foodweek 2017, som er en del af Copenhagen Cooking og Food Festival. Temaet for den økologiske dag er: Økologi på spisekortet – Vil du med ud og spise økologisk ?

Note 5. Økoløft Horsens – 18 plejehjem

Tilskudsmodtager: Københavns Madhus

Hovedformål: Afsætningsfremme

Projektets formål er at medvirke til at øge det økologiske forbrug i offentlige køkkener med henblik på større afsætning af økologiske fødevarer. Projektet vil gennem den offentlige indkøbskurv øge efterspørgslen på økologiske råvarer og med udgangspunkt i en markedsdrevne økonomi vise vejen. Den økologiske produktion forventes at øge arbejdsmængden i den danske landbrugs- og fødevarerproduktion og resultere i flere arbejdspladser, både når det gælder landbrugsproduktion, forarbejdning, distribution og afsætning. I projektet vil Københavns Madhus bistå 18 plejehjemskøkkener i Horsens som omlægningsrådgivere, således at indkøbet gøres mindst 60 % økologisk uden at øge eksisterende driftsbudgetter.

Aktiviteterne i projektet bygger på Københavns Madhus' erfaring med succesfuld økologisk køkkenomlægning og har kompetenceudvikling af køkkenmedarbejderne som omdrejningspunkt. Gennem kurser og inspirationsarrangementer, kortlægning og analyse af køkkenets eksisterende produktion og gårdbesøg på økologiske bedrifter vil køkkenmedarbejderne opnå den nødvendige faglighed, større viden om økologi og økologisk landbrug, økologisk madlavning og menuplanlægning, sæsonvarer, reduktion af madspild mm. Det vil gøre dem i stand til at omlægge køkkenets indkøb.

Projektet er ikke omfattet af statsstøttereglerne, da det ikke har markedsræssige konsekvenser og derfor ikke påvirker konkurrenceforholdene.

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2017

Note 6. Økoloft beslutningsgrundlag for køkkenomlægninger

Tilskudsmodtager: Københavns Madhus

Hovedformål: Afsætningsfremme

Projektets formål er at skabe et solidt vidensgrundlag om fordelene og mulighederne i økologiomlægning af køkkener hos beslutningstagere, og derved øge beslutningskraften til fordel for økologiomlægninger i offentlige og private køkkener.

De allerfleste køkkener, der har gennemført eller er i færd med at gennemføre et økologiomlægningsforløb i regi af Økoløft DK, opnår en økologiprocent på mellem 60 og 90 inden for det driftsbudget, der var til rådighed før omlægningen. Omlægninger åbner for en række "sidegevinster" som fx reduktion af madspild, større medarbejder- og brugertilfredshed, bedre ernæring og måltidskvalitet samt mulighed for lokal vækst og branding.

Erfaringer viser, at den strategiske forankring af økologimål for køkkenerne, er en forudsætning for succesrige omlægningsforløb. I beslutningsprocessen er der brug for solide argumenter for at investere i en omlægningsproces. Der findes på nuværende tidspunkt ikke en samlet analyse og redegørelse for de nævnte sidegevinster og effekter, hvorfor det er vanskeligt for beslutningstagere at inddrage dem i beslutningsgrundlaget, når det overvejes at sætte økologimål for deres køkkener.

Både i Københavns Madhus og hos de forskellige samarbejdspartnere findes allerede data, der kan belyse de effekter, der opnås i forbindelse med de økologiske køkkenomlægninger. Disse data er endnu ikke blevet samlet og systematiseret til brug for en fokuseret informationsindsats målrettet beslutningstagere. Der er også en del data, der er forældede og må indhentes på ny. I projektet samles data, der kan belyse 5 cases indenfor følgende effektområder før og efter en økologiomlægning: Driftsøkonomi, Madspild, Medarbejdertilfredshed, Slutbrugertilfredshed, Ernærings- og måltidskvalitet og Lokal vækst, erhvervsudvikling og branding. Der indsamles både kvantitative og kvalitative data, og der anvendes også interviews af aktører fra hver case, for at underbygge analyserne. Alt materialet bearbejdes og samles i en rapport. Der udarbejdes desuden korte opsummeringer for hver af de 5 cases. Rapportens konklusioner og opsummeringer formidles på seminarer.

Projektet er ikke omfattet af statsstøtteregele, da det ikke har markedsræssige konsekvenser og derfor ikke påvirker konkurrenceforholdene.

Note 7. Økoløft Ærø – Plejehjem og Færger

Tilskudsmodtager: Københavns Madhus

Hovedformål: Afsætningsfremme

Projektets formål er at medvirke til at øge det økologiske forbrug i offentlige køkkener med henblik på større afsætning af økologiske fødevarer. Projektet vil gennem den offentlige indkøbskurv øge efterspørgslen på økologiske råvarer og med udgangspunkt i en markedsdrevne økonomi vise vejen. Den økologiske produktion forventes at øge arbejdsmængden i den danske landbrugs- og fødevarerproduktion og resultere i flere arbejdspladser, både når det gælder landbrugsproduktion, forarbejdning, distribution og afsætning. I projektet vil Københavns Madhus bistå 1 centralkøkken, 4 modtagekøkkener på plejehjem samt 2 modtagekøkkener på Ærøfærgerne som omlægningsrådgivere, således at indkøbet gøres min 60 % økologisk uden at øge eksisterende driftsbudgetter. Aktiviteterne i projektet bygger på Københavns Madhus' erfaring med succesfuld økologisk køkkenomlægning og har kompetenceudvikling af køkkenmedarbejderne som omdrejningspunkt. Gennem kurser og inspirationsarrangementer, kortlægning og analyse af køkkenets eksisterende produktion og gårdbesøg på økologiske bedrifter vil køkkenmedarbejderne opnå den nødvendige faglighed, større viden om økologi og økologisk landbrug, økologisk madlavning og menu-planlægning, sæsonvarer, reduktion af madspild mm. Det vil gøre dem i stand til at omlægge køkkenernes indkøb.

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2017

Projektet er ikke omfattet af statsstøttere reglerne, da det ikke har markedsmæssige konsekvenser og derfor ikke påvirker konkurrenceforholdene.

Note 8. Økoløft VIA UC – 3 ungdomskantiner

Tilskudsmodtager: Københavns Madhus

Hovedformål: Afsætningsfremme

Projektets formål er at medvirke til at øge det økologiske forbrug i offentlige køkkener med henblik på større afsætning af økologiske fødevarer. Projektet vil gennem den offentlige indkøbskurv øge efterspørgslen på de økologiske råvarer og med udgangspunkt i en markedsdrevne økonomi vise vejen. Den økologiske produktion forventes at øge arbejdsmængden i den danske landbrugs- og fødevarereproduktion og resultere i flere arbejdspladser, både når det gælder landbrugsproduktion, forarbejdning, distribution og afsætning. I projektet vil Københavns Madhus bistå VIA UCs kantiner i Holstebro, Skive og Silkeborg med omlægningsrådgivning, således at indkøbet gøres mindst 60 % økologisk uden at øge eksisterende driftsbudgetter. Aktiviteterne i projektet bygger på Københavns Madhus' erfaring med succesfuld økologisk køkkenomlægning og har kompetenceudvikling af kantined medarbejderne som omdrejningspunkt. Gennem kurser og inspirationsarrangementer, kortlægning og analyse af kantinerne eksisterende produktion og gårdbesøg på økologiske bedrifter vil kantinens ledelse og medarbejdere opnå den nødvendige faglighed, større viden om økologi og økologisk landbrug, økologisk madlavning og menuplanlægning, sæson-varer, reduktion af madspild mm. Det vil gøre dem i stand til at omlægge kantinens indkøb.

Projektet er ikke omfattet af statsstøttere reglerne, da det ikke har markedsmæssige konsekvenser og derfor ikke påvirker konkurrenceforholdene.

Note 9. Økologisk køkkenomlægningstjek

Tilskudsmodtager: Landbrug & Fødevarer

Hovedformål: Afsætningsfremme

Projektets formål er med inspiration fra de økologiske omlægningstjek af bedrifter, at udvikle en guide til økologisk køkkenomlægning, som er anvendelig for alle køkkentyper og som kan inspirere og hjælpe dem til, at komme i gang med en økologisk omlægning af deres køkken og hermed bidrage til en øget efterspørgsel efter økologiske fødevarer.

Økologien vokser kraftigt i foodservicesektoren og vurderes i dag til at udgøre 7,6 % af det totale fødevarerindkøb i foodservice. Men der er potentiale for mere. Med udviklingen af guiden er det ambitionen at projektet vil skabe et koncept, som kan være en pendant til, og opnå samme udbredelse og forankring som de økologiske omlægningstjek på bedrifter. Målet er at køkkenerne, med udgangspunkt i guiden, selv eller med bistand fra omlægningskonsulenter kan foretage et tjek af deres køkkens muligheder for økologi og udarbejde en handlingsplan.

I arbejdet med guiden vil der blive fokuseret på de fem temaer, råvareanvendelse, spild, menuplan, økonomi og markedspotentiale. Der vil blive involveret praktikere med erfaring inden for hotel- restaurant- og kantinebrancherne samt markedseksperter. Deltagerne vil blive inviteret med i tre workshops. Når guiden er udviklet vil den blive testet på 20 repræsentativt udvalgte køkkentyper. Efter test af guiden vil der blive evalueret.

Note 10. Økologi i HORECA 2: inspiration til hoteller, restauranter cafeer og fastfood

Tilskudsmodtager: Landbrug & Fødevarer

Hovedformål: Afsætningsfremme

Projektets formål er at inspirere hoteller, restauranter, cafeer og fastfood til at øge andelen af økologi i deres produktion og dermed bidrage til en øget afsætning af økologi inden for segmentet.

Økologien vokser kraftigt i foodservicesektoren, og det sker specielt i de offentlige køkkener, hvor omlægningen har været subsidiert af offentlige midler siden 2012. Hoteller, Restauranter og Cafeer (HORECA) er

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2017

det største segment indenfor foodservice, men andelen af økologi er forholdsvis lav og udgør kun ca. 25 % af det samlede økologiske forbrug inden for foodservice. Der er således et stort uudnyttet potentiale for mere økologisk afsætning til HORECA segmentet. Med afsæt i kendskab til og erfaringer for, hvorledes branchen generelt motiveres til kompetenceløft og efteruddannelse vil der i projektet blive afviklet 3 inspirationsforløb målrettet de forskellige typer af køkkener. Forløbene vil samlet være af 3 dages varighed og indeholde inspirationsoplæg, ekskursioner, introduktion til det økologiske køkken, individuel planlægning, introduktion til regler og muligheder mm.

Note 11. Økologiske sæson- og kødredeksker

Tilskudsmodtager: Landbrug & Fødevarer

Hovedformål: Afsætningsfremme

Projektets formål er at udvikle 3 nye redskaber til køkkener, der kan inspirere og vejlede køkkenerne i, hvilke råvarer der er i sæson og, hvordan køkkenerne får det bedste ud af dem, så de efterspørger flere økologiske råvarer i sæson og bliver bedre til at udnytte det økologiske kød.

I det økologiske køkken er kød en af de store udfordringer og det handler ofte om, at køkkenerne ikke får nok ud af de enkelte udskæringer fordi de ikke er bekendte med udskæringernes anvendelsesmuligheder. Med dette redskab vil køkkenerne få et overblik over grisens og oksens forskellige udskæringer. Udskæringerne vil kunne foldes ud, så deres tilberednings- og anvendelsesmuligheder både i det kolde og varme køkken synliggøres. Redskabet vil kunne hjælpe køkkenerne med at udnytte hele dyret, blive inspireret til brug af billigere udskæringer og i det hele taget tænke mere rationelt i forhold til anvendelsen af køkkenets guld – kødet. De tre redskaber er:

- 1) Sæsonkalenderen, som vil være meget dogmatisk i forhold til den nordiske sæson og vil ud over at vise, hvornår råvarerne er i sæson, også illustrere deres tilberednings- og anvendelsesmuligheder.
- 2) Udskæring, anvendelse og tilberedningsguide for oksekød
- 3) Udskæring, anvendelse og tilberedningsguide for gris

Der bliver tryk plakater af hver model og en elektronisk udgave.

Note 12. Økologiske Køkkenroser

Tilskudsmodtager: Landbrug & Fødevarer

Hovedformål: Afsætningsfremme

Projektets formål er at bidrage til øget afsætning og brug af økologiske fødevarer i offentlige køkkener. Det gøres ved at fremhæve og synliggøre de køkkener, som yder en ekstra indsats for at integrere økologien i arbejdet med mad og måltider i fire kategorier, som er daginstitutioner, på plejehjem, i sociale institutioner og i de helt store centralkøkkener. Økologiske køkkenroser har også til formål at skabe mere interesse for De Økologiske Spisemærker rundt om i de offentlige køkkener.

Økologiske Køkkenroser uddeles til de offentlige køkkener, der udmærker sig særligt inden for arbejdet med økologiske råvarer. I 2017 fungerer 3F, FOA og Kost & Ernæringsforbundet som samarbejdspartnere i projektet, hvor deres opgave bliver at være en del af juryen og fungere som ambassadører for projektet.

Projektet bygger på motivations – og opmærksomhedsskabende aktiviteter, der kan tilføre et positivt konkurrencemoment i de faglige miljøer omkring inddragelse af økologiske fødevarer, og samtidig kan det skabe en øget positiv opmærksomhed på økologi i den brede offentlighed. Desuden medvirker projektet til, at skabe fokus på De Økologiske Spisemærker, som kan blive endnu mere udbredt i Danmark.

Målgruppen for de økologiske køkkenroser er offentlige køkkener. Der arbejdes med fire underkategorier, hvor der skal udvælges en vinder i hver kategori. Vinderne udvælges på baggrund af kriterier, der både har fokus på hvordan køkkenet arbejder med økologi og på hvordan den økologiske mad er integreret i arbejdet med mad og måltider i hele institutionen. Til sidst vægtes det, hvorvidt at køkkenet arbejder mod en høj økologiproducent, hvormed der stræbes efter Det Økologiske Spisemærke i guld. De Økologiske Køkkenroser

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2017

uddeles på Fødevardagen. Dagen er et samlingspunkt for hele fødevarerbranchen, hvor de forskellige aktører inden for detail og foodservice kan få ny viden om aktuelle emner.

Note 13. Økologisk omlægning på efterskoler: Råvarer, drift og tanke

Tilskudsmodtager: NORM IVS

Hovedformål: Afsætningsfremme

Projektets formål er at skabe øget efterspørgsel og forbrug af økologiske råvarer via økologiomlægning af køkkener. Produktet af projektet vil være omlægning i fire køkkener, informationsmøder og undervisningsdage samt udvikling af omlægningsværktøj, der aktivt kan bruges til yderligere omlægningsaktiviteter.

Der er p.t. 245 efterskoler med 28.500 elever og 6.000 ansatte, heraf 800 i køkkenerne. I køkkenerne arbejder de professionelle køkkenfolk og elever sammen om skolens måltider, og for mange elever er det en ny verden, der åbner sig. Her har den enkelte elev mulighed for at finde glæde og respekt for råvarerne og tilblivelse af måltiderne samt få forståelse for ernæringen i denne. Elever på efterskoler er mellem 15 og 18 år og er i en alder, hvor mange af deres værdier fastlægges. De erfaringer eleverne gør sig i køkkenet, og det værdisæt de stilles overfor i foredragssalen og i efterfølgende diskussioner, vil de kunne tage med sig resten af livet og viderebringe til deres forældre og lokalsamfund.

Note 14. Start tidligt – Økologi for de 0-6 årige

Tilskudsmodtager: Børnehuset Bakkebo

Hovedformål: Afsætningsfremme

Projektets formål er at øge bevidstheden om valg af fødevarer blandt børn, forældre, personale og samarbejdspartner. Det er også formålet at inspirere til et øget fokus på økologi i andre daginstitutioner og i kommunen indkøbspolitik. Målet er blandt andet at kunne leve op til betingelserne for tildeling af Det Økologiske Spisemærke, ligesom vi ønsker at støtte og samarbejde med de lokale økologiske forhandlere. Målet er at vi økonomisk skal kunne holde os inden for den nuværende økonomiske ramme. Overstående søges opnået ved en konkret omlægningsindsats i daginstitution "Børnehuset Bakkebo". I dagsinstitutionerne er vi med til at præge de kostvaner, der grundlægges i den tidlige barndom, og i Børnehuset Bakkebo er vi optaget af økologi. I forbindelse med udarbejdelse af ny kostpolitik samt et ønske fremsat af forældrebestyrelsen om økologisk køkkenomstilling, ønsker vi at gennemføre en omstilling i etaper.

Projektet er ikke omfattet af statsstøttere reglerne, da det ikke har markedsmæssige konsekvenser og derfor ikke påvirker konkurrenceforholdene.